№ 95 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

צווייטער יאהרגאַנג. | 25 kwietnia 1927 r. | מאנטאָג, כ"ג ניסן תרפ"ז | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּעטריסאַווער 18. טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57, פון אַדמיניסטראַציע 47

וואהלן צום עסטרייכישען פּארלאמענט

האבען נישט געבראַכט קיין ענדערונג אין די פּאָליטישע כּוחות־פערהעלטנישען.

די וואהלען צום עסטרייכישען פּארלאמענט.

ווין, 24. (פאַט) חנגט זשגען פאַרגאַנגען די וואהלען צום עסטרייכישען פּארלאמענט און צו די בונדעסראַט לאַנדטאָגען. די וואהלען זשגען אומשטום אַרויסגעגאַנגען רוהיג. און ווען אין דער אנטוויל אין די וואהלען געווען פיל גרעסער, ווי צום פריהערדיגען פּארלאַמענט, אין אַלגעמיין: מיט 130 שטימען מעהר. אין אַלגעמיין רעלעגט מען, אַז קיין גרעסערע ענדערונגען פון די כּוחות־פערהעלטנישען אין פּארלאַמענט וועלען נישט פאַרפאָרען.

פאַרד וועט זיך פערזענליך שטעלען פאַר'ן געריכט

ניו־יאָרק, 24. אַפּריל. (יטא) פאָרד'ס אַדוואָקאַטען, וואָס בעשטעהען זיך דערלאַזען, אַז דער פּראָצעס זאָל אָנגעגרייפען ווערען, האָבען געמאַלדן דעם געריכט, אַז אייניג אַ געשוואָרענע ריכטערין פון אַ אינטערעסענטנגרופּע לעזען דער ריכטער־אַפּאַראַט אין דער נישט פּלאַטאָן און דער פּראָצעס דאַרף אָפּגעשלאָגען ווערען.

דער פאַרזיצער פון געריכט האָט אויף אַ צייט אונטערגעריכטן די פערהאַנדלונגען, כדי צו מאַכען אַ אויספאַרשונג און עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די בעשולדיגונג געגען די געשוואָרענע ריכטערין האָט קיין יסוד נישט.

די פערהאַנדלונגען קומען דערווייטער פאַר. נאָכדעם, ווי די פערהאַנדלונגען האָבען זיך צוריק אָנגעהויבען, האָבען פאָרד'ס פערטיידיגער געטאָדען דעם געריכט, צו בקרוב וועט פאָרד אַרויסגעלויפן פאַר'ן געריכט.

הייגטיגע קאָנפערענץ פון יוד. ווין און שפּירט־סוחרים אין וואַרשא.

וואַרשא. (פּעלעפאָנגרעם) צוליב דעם וואָס דער מעשרמען פון 1. יולי, ווען די רעליגיעזע איבער די אַלקאָהאָל־פאַבריקען וועלען זיך אָנהויבען — דער געהנטערט זיך, ווערט אויף הייגט, מאָנטאָג אין וואַרשא צוגלייכערהייט אַ קאָנפערענץ פון די פאַרשטעהער פון די קאָנצעסיאָנערען אין גאַנצען לאַנד. מיט דער אַרבעט פיהרען אָן מעג. טרוסקער, אינזשעניער זונדעלעוויטש און מאַגיסטער ב. אַרקין.

* * *

ווי מיר דערוויסען זיך, פאַרבאָט פון לאָדז צו דער הייגטיגער קאָנפערענץ ח' א. ל. לאַסיליעוו.

סענאַטאָר ריד וויל שלאַגען פּאָליטישען מאָפּיטאַל פון פאָרד'ס פּראָצעס איז דעטראָיט.

ניו־יאָרק. (יט"א) בעת די גרעסטע־פערהאַנדלונגען אויפ'ן פּראָצעס געגען הענרי פאָרד אין דעטראָיט האָט פאָרד'ס פערטיידיגער סענאַטאָר ריד בעת'ן פערהער פון אחרן שאַפּירא געשטעלט אויהם אַ ערנסט פראַגען וועגען דעם געוועזענעם גובערנאַטאָר פון שטאַט אילינאָיס־לאָוודען. ריד האָט דורך זיינע פראַגען געוואָרפען אויף לאָוודען אַ חשד, אַז ער און נישט זעלבשטענדיג אין ווערט אויסגעהאַלטן דורך זיין שוואָגער דעם דייטשען אינדוסטריעלער פאָלמאַן.

שאַפּירא האָט געענטפערט, אַז לאָוודען האָט געשפּאַרט, אַז ער האָט אויס זעלבשטענדיג פון זיינע פערדינסטען אַלס גלעזעגדער אַרויסגעמאַכט אין אויסגעצייכנטער פאָרמער. אין דער פאַלוישע קריזען אַרקלערט מען ריידס פראַגען דערמיט, אַז ער, אַלס קאַנדידאַט פאַר דעמאָקראַטישער קאַנדידאַט אויף אַ פּרעזידענט, האָט אויסגענוצט די געלעגענהייט כדי צו וואַרפען אַ פלעק אויף דער רעפּוטאַציע פון לאָוודען, וועלכען עס וועט אויהם אפשר אויסקומען צו בעקאָמען אַלס אַ געגען־קאַנדידאַט בעת דער נומינאַציע פּרעזידענט־וואהלען אין די פאַראייניגטע שטאַטן.

דענסמאָל פאַר לוואַדזשי לוצאַטי געמאַכט דורך העניך גליצענשטיין.

רוים, 24. אַפּריל. (יטא) די שווייצאַרישע האָבען בעשלאָסען צו שטעלען אַ דענקמאָל דעם פערשטאָרבענעם יודישען מלוכה־מאַן לוואַדזשי לוצאַטי.

דער דענקמאָל וועט געמאַכט ווערען דורך'ן יודישען סקולפּטאָר העניך גליצענשטיין, וואָס איז געווען אַ'אונטערשטיצונג פון לוצאַטי'ן.

„נומערוס קלאוזוס" אויך אין דער אדוואָקאַטור.

בודאַפּעשט, 24 אַפּריל. (יטא) ווי די צייטונג „אַז עשט" איז מודיע, האָט דער אונגאַרישער פּולדונגס־מיניסטער „נומערוס קלאוזוס" אויך אין דער אדוואָקאַטור.

אַמעריקאַ פאַרשט אויס די האַנדעלס־מעגליכקייטען איז ארץ־ישראל.

ירושלים, 24. אַפּריל. (טעלעגר. דורך יטא) דער האַנדעלס־סעקרעטאַר פון די פאַראייניגטע שטאַטען אין קאַנאַדע זשעמס האַרדשטאַף, איז געקומען קיין ארץ ישראל, כדי אויסצופאַרשען אין אויפטראַג פון זיין רעגירונג די האַנדעלס־מעגליכקייטען אין ארץ־ישראל.

דער האַנדעלס־סעקרעטאַר וועט וועגען רעזולטאַטן פון זיין אויפפאַרשונג צו שיקען אַ גענויען בעריכט קיין וואַשינגטאָן.

100,000 דאָלאַר לטובת דער העברעאישער אוניווערז. איז ירושלים!

ירושלים. (יט"א) בעת זיין בעזוך אין ירושלים האָט דער בעקאַנטער יודישער אַרויסגעבער אין כלל־טויער פון ניו־יאָרק ה' שמואל אונטערמייער מנרב געווען לוט דעם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים 100,000 דאָלאַר.

אַ געוועזענער בונדיסט משפּט דעם געוו. זשאַנדאַרמעריע־פּולקאָוניק, וואָס האָט פערפאָלגט דעם „בונד".

מאָסקווע (יט"א) דער פּרעזידיום שטאָטער קרוזשי־געריכט האָט פאַראַרטייל אַם מיט דעם געוועזענעם ראַטאַנדאַרמעריע־פּולקאָוניק סקרינסקי, וועלכער האָט זיך אין ניקאָלאַי'ס צייטען זיך אויסגעצייכנט לעגט מיט זיין אכזריות נעגען רעוואָלוציאָנערען אין אויסרחליפּס נעגען „בונד" צווישען די רוסלער אין געווען דער בונדיסט אַנשעל שפּיזגלאַר, וועלכער האָט אַלזאָ שטאַרק געליטען פון דעם פערהאָרטלטען.

נייער מאַריף פון טעלעפאָנען

וועט זיין פערפליכטענד ערשט פון 1. יולי.

אַ בריף פון פּאָסט־מיניסטער צו דער טעלעפאָן־געזעלשאַפט.

„פּאָסטאַ" האָט פערשפּילט די פּראָצעסען מיט איהרע וואַרשאַווער אָבאָנענטען.

וואַרשא, (טעלעפאָנגרעם) פרייטאָג 12 מיטאָג אין אין וואַרשאַווער פרידענס־ערייכט אַרויסגעטראָגען געוואָרען דער בעסק־דין אין פּראָצעס נעגען דער פּולישער טעלעפאָנען־אַקציענ־געזעלשאַפט „פּאָסטאַ", וואָס עס האָט פערפיהרט דער „ראַבאָטניק", לויט וועלכען עס אין ווייטער פערפליכטענד דער פּריהערדיגער טאַריף פאַר טעלעפאָן־אָפּמאַהל, ווי דער נייער טאַריף, וואָס „פּאָסטאַ" האָט אויסגענעמען בעשטימט, אין נאָכגיט בעשטעטיגט געוואָרען דורך דער מאַכט, אין דער פאָרם פון אַ־אַפּעלאַציעלער מעלדונג אין „דזשענעראַל איסטאַ".

„פּאָסטאַ" האָט אַלזאָ דעם פּראָצעס פערשפּילט אין דער פריזן פון די טעלעפאָנען אין נישט געהעלערט.

עס אין בלויז צו קרוואַרמען, אַז אויך אין דער פּראָצעס, וועגען די לימשנוסקס, וועט די רעגירונג אינזעהען די שעדליכקייט פון דער נייער רעפאָרם און ווי אַזוי גולסטען צוריקצוהען דעם פּראָיעקט.

דאָס פּאָסט־מיניסטעריום טויגט מיט: דאָס פּאָסט־מיניסטעריום האָט אונדזשערגעזעהן דעם 23. אַפּריל ד. י. פאַלגענדען בריף צו דער פערוואַלטונג פון דער פּולישער אַקציען־געזעלשאַפט פון טעלעפאָנען:

„צו אָרגאַנען דעם בריף פון 16. אַפּריל ח. י. מאַך אויך אויך בעקאַנט, אַז דעם דורך מיר בעשטעטיגטען נייעם טאַריף פון 1. אַפּריל, פון דעם טעלעפאָן־אַפּאַראַט, ערלויט אויך אינצופּרעכנען נייט פּרוידער, ווי דעם 1. יולי ד. י.

(—) באַגיפלאָו מיעדזשינסקי, מיניסטער פון פּאָסט און טעלעגראַף.

* * *

אין אַ געשפּרעך מיט פּרעסע־פאַרשטעהער האָט מיניסטער מיעהזשינסקי ערקלערט דאָס אַרויסגעבען דעם דאָזיגען צירקולאַר האָט אויהם בעשאַדיגט די האַלטונג פון „פּאָסטאַ", וואָס האָט נישט געפאָלגען פאַר נויטיג צו ערשטיקען אין גרעלט, כדי צו פערהינדערן די מאַסען, וואָס פערלאָזען אויך אינצופּרעכנען די לימשנוסקס און דעם דורך אויהם בעשטעטיגטען טערמין.

אַ גראַנדיעזער סיום־פייערונג אויף מס'־גיטין — יצחק יהודא טרונק

מיט'ן אָנשניט פון געהרטען קונצער רב ר'

??? „צי איז די תורה געגען די אינטערעסען פון יודישען אַרבייטער" ???

בילעטען פון 75 גר. ביז 2.50 צו בעקומען: „רעגעמע" פּיאָנעריקאָווער 9, גוטפעלד פּולגאַצנע 13, חמגבערג נעוואַמיעסקע 30 (קאָנדיטערייען), אין לאָקאַל פון „שעורי ערב" אַגראַדאָוואַ 8, פון 8—10 אָוו. אין „פּועלי אמוני ישראל" ווסכאָדניע 68/70, פון 8—10 אָוו. און אין שאָג פון סיום בוי די קאַסע. בעמ.: פאַר די זיץ־פּלעצער זענען מיר פּראָנשוואַרליך געגען צוריקגעבען דאָס געלד.

די גאַלעריע איז רעזערווירט פאַר פרויען.

נומערוס פון טעלעפאָנען

וועט זיין פערפליכטענד ערשט פון 1. יולי.

אַ בריף פון פּאָסט־מיניסטער צו דער טעלעפאָן־געזעלשאַפט.

„פּאָסטאַ" האָט פערשפּילט די פּראָצעסען מיט איהרע וואַרשאַווער אָבאָנענטען.

וואַרשא, (טעלעפאָנגרעם) פרייטאָג 12 מיטאָג אין אין וואַרשאַווער פרידענס־ערייכט אַרויסגעטראָגען געוואָרען דער בעסק־דין אין פּראָצעס נעגען דער פּולישער טעלעפאָנען־אַקציענ־געזעלשאַפט „פּאָסטאַ", וואָס עס האָט פערפיהרט דער „ראַבאָטניק", לויט וועלכען עס אין ווייטער פערפליכטענד דער פּריהערדיגער טאַריף פאַר טעלעפאָן־אָפּמאַהל, ווי דער נייער טאַריף, וואָס „פּאָסטאַ" האָט אויסגענעמען בעשטימט, אין נאָכגיט בעשטעטיגט געוואָרען דורך דער מאַכט,

ניי־יאָרק מאַרקעט

אַ גרויסע אָנגעבאָט פון אַלע מינים פּאַרבן

אַ גרויסע אָנגעבאָט פון אַלע מינים פּאַרבן

אַ גרויסע אָנגעבאָט פון אַלע מינים פּאַרבן

אַ גרויסע אָנגעבאָט פון אַלע מינים פּאַרבן

אַ גרויסע אָנגעבאָט פון אַלע מינים פּאַרבן

אַפּרעטור
גענעריידער ציטרין
וואַלבאַרסקאַ 44
נעמט אָן זעמטליכע בוימוואָל־וואַרען אינסבעזאָנדער זשאַגנעס, קרויזע, חאַקי, בלויע מינוואַנד און קאַרמען צום פּערבען און אַפּרעשוירען, ווי אויך אַלע אַרט ווערען פאַר שפּאַנראַהמען.

עס קלינגט שוין איז גאַנץ לאָדז,
אַז אַלע אַרט ביטעס, פאַדאַניעס, רעסטאָרען, אַפּעלאַציעס און אַלע געריכטס־פּינאַנס־אַדמיניסטראַטיוע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביורע
„פּאַלאַניאַ" אַלעיע 1 מאַי 7.
וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אַנוויזונגען אין אַלע שטעטער־אָנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער.
— איבערזעצונגען: האַנדטלס־ און פּריוואַט־קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען. —
פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויסצומאַנען מיט אינגענע קאָסטען.

ווער ס'בעקומט איצט
צוגעשיקט אַ נאָכאָן פּאַטענטישע
אויף פאַדאַטעק אבראַטאַווי פאַר'ן גאַנצען יאהר 1926
(podatek obrotowy 1926)
און געפינט אין, אַז מ'האָט איהם צו הויך אָנגעשאַצט, זאָל זאָגען, כדי גישט צו פערשפּעטיגען דעם עניין, קומען שרייבען אַ רעקורס אינ'ם לאָנגיעהריגען רעגאַירטען רעכטס־קאָנסולענטען־ביורע
זינגער, זאַכאַדניע 36.

Dr. med. Feldman
פרויען־אַרצט
נעמט אָן פון 3½—5½
Cegielniana 46, tel. 32-88.

Dr. med. Braun
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האַר־אויספאַל)
23 פּאַלודניאָוואַ 23
טעל. 40-26
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 ד. אָוו.

Dr. med. L. Pikielny
ספּעציאַליסט פאַר נירען־ בלאָז־ און אוריין־קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 4—7 נאָכם.
גאַווראַט 8, — טעל. 19-90.

אגודת לומדי „שעורי ערב" ע"י „פּועלי אמוני ישראל"
לאָדז, גראַנאַדאָוואַ 8.
דינסטאָג, (פ' קדושים) 26-טן אַפּריל פינגליך 8 אָוועד
— קומט מיט —

פילהאַרמאָניע־זאַל
לאָדז, גאַרוטאָוויטשע 20.

Dr. med. Ludwik Rapeport
P. Narutowicza 25 (דזיעלנא) Tel. 44-10
ספּעציאַליסט פאַר נירען־, בלאָז־ און האַרן־קראַנקהייטען

פלעגט די פיס!
PEDICURE
S. Łódzki, Trauguta 5 (Krótka), m. 10
געוועזענער אַסיסטענט בעי מיסטער עלעמאַן (היגער־אָו גען־אַנשטאַלט אין לאָנדאָן).
ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היגער־אויגען און האַרהויט, זאָרגי אַרטיגעוואַקסענע נעגעל אָהנע שמערצען, פּעדיקורירט די פיס.

Dr. Z. Rakowski
ספּעץ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטען
9 מאַנסטאַנטינאָוואַסקאַ 9 טעלעפ. 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7.
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכם. 8016

Dr. Różaner
ספּעציאַליסט פאַר הויט־וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע.
היילונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza)
טעל. 28-93.
פון 8—10. 5—8. פרויען 3—4.

4 גרויסע אמעריקאנער באנק־הייזער בעטייליגען זיך אין דער הלואה פאר פוילען.

אין כינעזישען העסעל־גרוב.

לאנדאן, 24. אפריל. (אמע) דער שרשער צוזאמענשטוים צווישען דער צפון־ארמעע און דער דרום־ארמעע אין פארנעקומען אין דער נעגער פון וואלי. דער צוזאמענשטוים און געווען א פערשטענדיגונג צווישען דער רעגירונג און דעם געזעל שעק און נאנקין, ווען דערווייל ארגאנזירט וועלען די ארמעע פון נאנ. פענג, וועלכער וועט שוין האבען געגוט כח צו פערמיידען דן רעגירונג און לאנקאו. אין שאנגסי פאי השרשט אבער די אופערציונגנג, אז גאר בקרוב וועט זיך די קאמוניסטישע רעגירונג און לאנקאו צופאלען אויף, אז נאנ. שעק וועט נארנישט רעדען געגען איהר שיקען קיין מוליטער.

דער נייער פרעסע־דעקרעט

ווארשא, 24. אפריל. (טעלעפאניש) אויף דער פרעסאנ'דיגער זיצונג פון מיניסטערן־ראט אין אנגענומען געווארען דער פראיעקט וועגען נייעם פרעסע־דעקרעט.

לויט דעם ראזונען דעקרעט פאגען די פרעסע־שטראפען נאר בעשלאסען ווען ען דורכ'ן גריכט, אבער נישט אויפ'ן ארטמיסטראט־וועג. דער ארטיקעל 13 (פ שלימזל'דיגע צייטונג) דעם פאר.

איין ווייטערדיגע פאגראמען אויף אויסלענדער אין כינא.

מעקסיקו, 24. אפריל. (פאט) „רייטער"־אגענטור מעלדעט פון נאנקין, אז דארט קומען פאר ווייטערע רויבערייען און די דיזער פון אויסלענדער. אין האנגצאו און ערעסטערט געווארען דער נעגיראל פעגג־יו־שיאנג, וועלכער וועט בעשולדיגט, אז ער האט פערראטען די קאמוניסטען.

מיטארבייטער פון דער „יודישער שטימע" ארויסגעשיקט פון קאוונע.

קאוונע, 24 אפריל (טעלעגראפיש דורך יט"א) נישט קוקענדיג אויף אלע חבטחות איז דער מיטארבייטער פון דער „יודישער שטימע", וועס איז געווען פעראנטווארטליך פאר מערעפעגטליכען די ידיעה וועגען פויס־אורטייל איבערן יודישען פאציאליסט מלמד, ארויסגעשיקט געווארען פון קאוונע אויף א חודש צייט.

די אנפיהרער פון די באנדיטען, וואס האבען אויסגעפיהרט דעם אנפאל זענען געווען פערשטעלט אלס גלחים.

מעקסיקא, 24. אפריל. (סס.) די ווייטערדיגע ידיעות, וועלכע פרעגנען גנוגע פרטים וועגען מורא'דיגען באנדיטען־אנפאל אויפ'ן מעקסיקאנישען עקספרעס־צוג, שטעלען פעסט, אז די גאנצע מיליטער־אפטיילונג, וואס איז בעשטאנען אויף 52 מאן, איז אויסגעשאלטען געווארען. דער קלאנג, אז דער אנפאל איז געשען אין איהר בעסטען בעשטאנד, מיט אזש 7 פוילישע רעפרעזענטאנטן שפילער: לאכאוויטש, אלעקערשטיק, מאורער, האנקע, פיכטל, דייטשמאן, שאבאקווישש, בעשש, קוכאר, ד"ר גאר־ביען און פלאנצקי.

די „טוריסטען" זענען ארויסגעערעשטען מיט דער זעלבער מאנשאפט, וועס געגען דער קרעקאוער „וויסלא".

דאס שפיל הויבען אן די „טוריסטען" זעהר שארף. שוין אין דער 5, מ. דיקטירט דער ריכטער א פרייי־שטויס מאר „מאנען", וועלכער ווערט נישט אויסגענוטיט פון דער לינקער פלאנקע פון דער קאמונגיסטישער פארטיי און אמאר דער פאר־שפרונג פון דער 4 דערמאנטע 4 באנק־הייזער זאלען בעקומען 4 ערשטער און דאס פון בענק פאלסקי.

לויט די ידיעות, וואס ווערען אנגעקומען פון פאריז, זאל די הלואה גאראנטירט ווערען מיט די הכנסות פון אינגעמאנאפאלען, וואהרשיינליך געהט דאס ארבייט אין חשבון דער שפריט־מאנאפאל, ווייל דער טאבאק־מאנאפאל איז שוין בעלאסטעט מיט דער אינטערנאציאנאלער אפוציעל איז די דאזיגע ידיעה נאך נישט בעשטעטיגט געווארען.

וואס פאר א רעכט וויל וואלדעמאראס געבען די נאציאנאלע מינדערהייטען?

קאוונע 23 אפריל (טעלעגר. דורך יט"א) אין א געשפרעך מיט פרעסע־ווערטער האט דער ליטווישער פרעמיער וואלדעמאראס ערקלערט, אז ער איז אנערקענען די רעכט פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. ער האלט אבער פאר אונדערלעזבאר, אז די לעצטע זאלען קענען האבען אן'אנטשידענע איינלוס אויפ'ן דיגיסטערען־קאבינעט. די ערקלערונג פון פרעמיער האט געמאכט א שטארקען רושם.

אויטא מיט קאמוניסטישע אויפרופעז אין קאוונא.

קאוונא, 23 אפריל (א. ו.) געסטערן בייגאכט איז איבער די קאוונער גאסען געלאפען א געהייבסיפולער אויטא און בעוואפנען די שטאדט מיט קאמוניסטישע אויפרופען ארויסצוטרעטען אין קאמף געגען פאשיסטישען רעזשים פון וואלדעמאראס און סמעטאנא.

פראטעסט פון רומענישע יודען געגען די אנטיסעמיטישע רדיפות.

יאש, 24 אפריל (טעלעגר. דורך יט"א) א רעה יודישע כלל־טוער האבען נעשלאסען ענערגיש אויפצוטאדערן די רעגירונג, זי זאל אנעהמען מיטלען געגען די אנטי־יודישע פערפאלגונגען. 800 יודישע מיטגלידער פון פרעמיער געזעל וועדעפסקי'ס פארטיי האבען טעלעגראפיש זיך געווענדעט מיט א פרעטעסט צום פרעמיער געגען די אנטי־יודישע עקצעסען און געדראהט ארויסצוטרעטען פון דער פארטיי, אויב עס וועלען נישט אנגענומען ווערען די נעהעריגע מיטלען צו זיכערען די רוה פון דער יודישער בעפעלקערונג.

געטפענט דאס אייראפעאישע ביורא פון קאנגרעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען.

ריגען, 24 אפריל (טעלעגר. דורך יט"א) דאס איז געעפענט געווארען דאס ביוראפעאישע ביורא פון'ם קאנגרעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. דער גענעראל־סעקרעטאריאט וועט שטעהן אין פערבינדונג מיט אלע אנטיהרענדיגע קערפער־שאפטען פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. אלע גענעראל־סעקרעטאר איז בעשטימט געווארען ד"ר קוואלד אמאנדע.

געשטארבען איינער פון ד"ר הערצל'ס נאהנטסטע מיטארבייטער.

פראג, 24 אפריל (טעלעגר. דורך יט"א) דאס איז געשטארבען אין עלטער פון 61 יאהר קארל רעזיק, איינער פון די אינטימסטע פרייגד אין מיטארבייטער פון ד"ר הערצל. דער פערשטארבענער איז געווען פון יאהר 1897 ביז 1907 מיטגליד פון אקציאנס־קאמיטעט.

פון 2־טעז אלפוילישען שאך־טורניר אין לאדז.

פרייטאג, דעם 3־טען טאג פון טורניר האבען געוואונען מאקארטשיק (ווארשא) — ד"ר קאהן (ווארשא), רעגעדזינסקי (לאדז) — לאווסקי (ווארשא), רובינשטיין — נרעמער (ווארשא), כוויניק (קראקא) — פרידמאן (לעמבערג), פרידמאן (ווארשא) — קלעטשינסקי (ווארשא), ד"ר טארטאקאווער — הירשביין (לאדז) האט זיך געענדיגט מיט רעמי. דאנישעווסקי (לאדז — בלאט (ווארשא) איבערגעריסען צוליב שפעטער שעה.

שבת, דעם 4 טאג פון טורניר האבען געווינען: ד"ר טארטאקאווער — בלאט (ווארשא), רובינשטיין — דאנישעווסקי (לאדז), קלעטשינסקי (ווארשא) — מאקארטשיק (ווארשא) האט זיך פערענדיגט מיט רעמי, ד"ר קאהן (ווארשא) — רעגעדזינסקי (לאדז) האט זיך פערענדיגט מיט רעמי, איבערגעריסען צוליב שפעטער שעה: פרידמאן (לעמבערג) — פרידמאן (ווארשא), הירשביין (לאדז) — כוויניק (קראקא), לאווסקי (ווארשא) — קרעמער (ווארשא).

זונטאג דעם 5־טען טאג פון טורניר האבען געווינען. רובינשטיין ביי ד"ר טארטאקאווער, דאבייי האט געשפילט מיט ווייס, כוויניק שפילענדיג ווייס ביי בלאט, לאווסקי ביי דאנישעווסקי, קלעטשינסקי ביי פרידמאן (לעמבערג), איבערגעריסען צוליב שפעטער שעה אין פרעדזינסקי — קאלטיר, קרעמער — קאהן, פרידמאן (ווארשא) — הירשביין.

דער גאנצער יודישער דלות אין לאדז האט ערב יום־טוב געשטורעמט די כהלה.

(ג) דעם פערגאנגענעם פרייטאג, ד. ה. ערב יום־טוב פון די צוויטע טעג פסח אין דער לאקאל פון דער יודישער קהלה געווען דער זאכעלפונקט פון גאנצען יודישען דלות, וואס קאנצענטרירט זיך א גאנץ יאהר אין די יודישע ארבעט געסלער און אין די ארבעט לעלער.

מחנות'ווייז האבען ארבעטלעס, מעגער און ווייבער מיט קינדער אויסגעפולט פון פריה ביז נאכמיטאג אלע ווינקלען פון דער קהלה, פערלאנגענדיג שטיצע אויף יום־טוב. די שרקלערונגען פון די דאזיגע, אז עס איז נישטא קיין געלד אין דער קהלה־קאסע, האבען נישט געהאט קיין שום פעולה אין די ארבעטלעס האבען געגומען שטורעמען, געוואלדיגווען. דער טויכעל האט געדויערט אזוי לאנג ביז עס איז געקומען צו פאליציאנט און „געטאלט ארדנונג".

די צווייטע טעג פסח אין לאדז.

(ג) הגם דאס וועטער אין די צוויטע טעג פסח איז ווייט נישט געווען פריהלינג'דיג, זענען פערזאמלונגען די דאזיגע יום־טוב־טעג אויסגעפאלען גלענצענד ווי די ערשטע טעג פסח.

אז די „צווייטע טעג" וועלען אויספאלען יום־טוב'דיגער, ווי די ערשטע טעג פסח איז שוין געווען צו זעהען אום ערב יום־טוב. ד. ה. פרייטאג. אין האנדעל מיט דעליקאטעסען, דרום־פרוכטען און משקאות איז דער פריין געווען גרעסער. זונטאג און פערשיידענע יום־טוב'דיגע געבעקסען זענען געלויפט געווארען לרוב. פלייש איז געווען א פיסעל טייערער ווי אויף די ערשטע טעג. דערפאר איז פרייטאג אנגעקומען א סך פיש און דאס דאזיגע ארטיקעל איז געווארען צוגעגעבען אפילו פאר ארבעטלעס.

דער גייער פון דער „יודישער שטימע" ארויסגעשיקט פון קאוונע.

קאוונע, 24 אפריל (טעלעגראפיש דורך יט"א) נישט קוקענדיג אויף אלע חבטחות איז דער מיטארבייטער פון דער „יודישער שטימע", וועס איז געווען פעראנטווארטליך פאר מערעפעגטליכען די ידיעה וועגען פויס־אורטייל איבערן יודישען פאציאליסט מלמד, ארויסגעשיקט געווארען פון קאוונע אויף א חודש צייט.

דער לויפער פון דער „יודישער שטימע" ארויסגעשיקט פון קאוונע.

קאוונע, 24 אפריל (טעלעגראפיש דורך יט"א) נישט קוקענדיג אויף אלע חבטחות איז דער מיטארבייטער פון דער „יודישער שטימע", וועס איז געווען פעראנטווארטליך פאר מערעפעגטליכען די ידיעה וועגען פויס־אורטייל איבערן יודישען פאציאליסט מלמד, ארויסגעשיקט געווארען פון קאוונע אויף א חודש צייט.

ווייטערדיגע פאגראמען אויף אויסלענדער אין כינא.

מעקסיקו, 24. אפריל. (פאט) „רייטער"־אגענטור מעלדעט פון נאנקין, אז דארט קומען פאר ווייטערע רויבערייען און די דיזער פון אויסלענדער. אין האנגצאו איז ערעסטירט געווארען דער נעגיראל פעגג־יו־שיאנג, וועלכער ווערט בעשולדיגט, אז ער האט פערראטען די קאמוניסטען.

מיטארבייטער פון דער „יודישער שטימע" ארויסגעשיקט פון קאוונע.

קאוונע, 24 אפריל (טעלעגראפיש דורך יט"א) נישט קוקענדיג אויף אלע חבטחות איז דער מיטארבייטער פון דער „יודישער שטימע", וועס איז געווען דער בעלויפער פון דער פאציאליסטישער מלמד, ארויסגעשיקט געווארען פון קאוונע אויף א חודש צייט.

סאוויעטיש־אייראפעאישע דערנערונגען.

מאסקווא, 24. אפריל. (אמע) אין די רעגירונגס־קרייזען קומען אויצ פאר כסדר'דיגע בעראטונגען וועגען דער בעטייליגונג פון די סאוויעטען אין דער ווירטשאפטליכער פאנפערענץ אין גענף. דער „צוק" איז אין דער מונגונג ארויסצושיקען לויטונגאוו'ן אלס דעלעגאט אויף דער פאנפערענץ. דער לינקער פלינגל פון דער קאמונגיסטישער פארטיי איז אמער דערפאר, אז ס'זאל בעשטימט ווערען א עקסט־לינקער שארפער געגנער פון דער מומארבייטערשאפט מיט די קאפיטאליסטישע מלוכות, וועלכע זאל אויף דער פאנפערענץ פיהרען א רייד־סאוויעטישע פראפאגאנדא.

צילובי'ן קאמף צווישען די צוויי שטרעמונגען איז נאך פון איצט נישט נאמיר נורט געווארען קיין דעלעגאט.

פון ספארט־לעבען.

די נעכטיגע פוסבאל־מעטשעז פון דער פוילישער ליגע־מייסטערשאפט.

„טוריסטען"—„פאנאו" (לעמבערג) 1:1 (1:0)

נעכטען 4 נאכמיטאג האבען די אויבענדערמאנטע מאנשאפטען געשפילט א מעטש סאר דער פוילישער ליגע־מייסטערשאפט אויף דעם פלאץ פון ו. ק. ס.

די לעטבערגער „פאנאו" איז אויסגעטרעטען אין איהר בעסטען בעשטאנד, מיט אזש 7 פוילישע רעפרעזענטאנטן שפילער: לאכאוויטש, אלעקערשטיק, מאורער, האנקע, פיכטל, דייטשמאן, שאבאקווישש, בעשש, קוכאר, ד"ר גאר־ביען און פלאנצקי.

די „טוריסטען" זענען ארויסגעטרעטען מיט דער זעלבער מאנשאפט, וועס געגען דער קראקאווער „וויסלא".

דאס שפיל הויבען אן די „טוריסטען" זעהר שארף. שוין אין דער 5, מ. דיקטירט דער ריכטער א פרייי־שטויס מאר „מאנען", וועלכער ווערט נישט אויסגענוטיט פון דער לינקער פלינגל פון דער קאמונגיסטישער פארטיי אין אמער.

נוצט. ערשט אין דער 37. מ. געלינגט עס קוכארן צו שיסען דאס ערשטע און אייניציג טויער. די גאנצע ערשטע העלפט האבען די „טוריסטען" געהאט א איבערגעוויכט, אבער אהן מזל.

נאך דער פויזע שפילען די „טוריסטען" נאך שארפער און שיסען אין דער 57 מ. א טויער, וועלכעס דער ריכטער אנערקענט נישט. אין דער 62 מ. שיסט קוביק אלעק א אויסגלייכענדעס טויער.

לויט'ן שפיל־מערהעלטניש האבען די טוריסטען מערדיגט א ביל גרעסערען רעזולטאט. אויסגעצייכנט האבען זיך דער טויערמאן, די 2 פערטיידיגער, די לויפערס, קולאוויצק און מיכאלסקי.

צושויער 6000 מאן.

ריכטער ח' זיעמיאנסקי פון קראקא.

„פאלאניא" (ווארשא)—„טשארני" (לעמבערג) 1:1;
„ל. ק. ס."—„רוך" (קאטאוויץ) 3:1.
„ט. ק. ס."—„לעגיא" (ווארשא 2:2.

א סיום־פייערונג מיט'ן אנטייל פון קוטנער רב.

מארגען דונערסטאג קומט פאר אין פולהארמאניע־זאל א סיום־פייערונג אינגעגארדענט דורך די שעהרי ערב בני פועלי אמוני ישראל. מיט'ן אנטייל פון הרב מרגוק פון קומנא, וועלכער וועט רעפערירען א.ד.מ. „צו אזן די תורה נעגען די אונטערעסען פון יידישען ארבייטער".

אין כינעזישען העסעל־גרוב.

לאנדאן, 24. אפריל. (אמע) דער שרשער צוזאמענשטוים צווישען דער צפון־ארמעע און דער דרום־ארמעע אין פארנעקומען אין דער נעגער פון וואלי. דער צוזאמענשטוים און געווען א פערשטענדיגונג צווישען דער צפון־רעגירונג און דעם געזעל שעק און נאנקין, ווען דערווייל ארגאנזירט וועלען די ארמעע פון נאנ. פענג, וועלכער וועט שוין האבען געגוט כח צו פערמיידען דן רעגירונג און לאנקאו. אין שאנגסי פאי השרשט אבער די אופערציונגנג, אז גאר בקרוב וועט זיך די קאמוניסטישע רעגירונג און לאנקאו צופאלען אויף, אז נאנ. שעק וועט נארנישט רעדען געגען איהר שיקען קיין מוליטער.

דער אורטייל אין גרויסען פאשיסטישען פראצעס געגען די אנפאלער אויף מומאליני'ן.

רוים, 24. אפריל. (פאט) דער גערוסלטס־טריבונאל האט געלעזען ארויסגעטראגען פאלגענדען אורטייל אויף זאנו, באנו און חברים, וועלכע זענען, ווי בעוואוסט, בעשולדיגט געווארען אין ארגאניזירען אן'אטענטאט אויף מוסאליני'ן.

זאנו־באנו, לאפעלא און אורסאלא — אויף 30 יאהר תפיסה, רוקא — 12 יאהר תפיסה, נוקאלאסא און ליאנדרשי קאליגארא — 10 יאהר תפיסה. אונזער אין געווארען בעפרייט.

שלום אש אבגעפאהרען קיין ארץ־ישראל.

פאריז. — מאנטאג בייגאלט איז פון דעם ליאגער באהנהויף אפגעפאהרען קיין מארסיל און פון דארט קיין ארץ־ישראל דער בעקאנטער יידישער שרייבער שלום אש.

שלום אש האט זיך שוין לאנג געגרייט צו בעזוכען פאלעסטינא. דער דיכטער אין אויצ שטארק פערנומען מיט אנדאנען, אין וועלכען עס שפילט א גרויסע ראלע דער גייער יידישער ישוב שלום אש וועט פערבלייבען אין ארץ־ישראל אנ'ערך זעקס וואכען.

קאטאסטראפאלער קראך פון די יאפאנישע פינאנסען.

טאקיא, 24. אפריל. (פאט) דער פינאנץ־קריזיס אין יאפאן ווערט מיט יעדען טאג שווערער. פון איצט זענען געשלאסען געווארען 29 באנק־הייזער וועלכע זענען געווארען אין לעצטען האלבען יאהר פון אויסגעטרעטען אין אנדערע פינאנץ־אינסטיטוטען פון 8 מיליארד יען. דער נאנצער האנדעל און געווערבען אפגעשטעלט.

ניקאלאי ניקאלאיעוויטש, א מיטגליד פון א שפיאנאזש־ארגאניזאציע.

מאסקווא, 24. אפריל. (פאט) דער נ.פ.א.ו. האט געמעלדעט א מאגארליכסטן שער מיליטערישע שפיאנאזש־ארגאניזאציע. צו וועלכער עס האט אפיר געהערט דער גרויס־פירשט נוקאלאי נוקאלאיעוויטש.

ראדאשיצער רבי ר' חיים אשר'ל שליט"א קומט די טעג כויי לאדז.

(ג) פון פאמפעטענטע קרייזען גוט מען אונז אויבער, אז דער ראדאשיצער רבי ר' חיים אשר'ל שליט"א, וועלכער איז מיט א קורצער צייט צוריק ארויסגעלאזען אין זיין הייס־שטאט ראדאשיץ, וועט זיך אויפהערען קיין לאדז נאר אין דער חצנטיגער וואך.

דער ראדאשיצער רבי ר' חיים אשר'ל ווערט דארך די ראדאשיצער חסידים אין לאדז ערווארטעט מיט גרויס אנגעזעהן. אנב שטימט מען, אז דעם רבי'נס קומען קיין לאדז איז אויף פערבונדען מיט דער נייער לאדזער ישיבה אויפ'ן נאמען פון נפטר־געווארענעם ראדאשיצער רבי'ן זצ"ל. דער רבי ר' חיים אשר'ל זאל, נעמליך, אויפערנעמען די הויפט־השגחה אויבער דער דאזיגער נייער ישיבה.

יודישע ארבייטער ענעי זיך מכין צום 1. מאי.

(ג) געלטען, דעם לעצטען טאג פסח אין אין לאדז פערגעקומען צוויי מיטינגען פון פ"צ אין „בונד" געווידמעט דעם פראלעטארישען יום־טוב, דעם 1. מאי. אויף די מיטינגען זענען ארויסגעטרעטן מען וואראשאווער און לאדזער רעדנער, דער נאנצער עולם, וואס האט בעזוכט ביידע מיטינגען, האבען אנגענומען ענטפערלענדיג רעזאלוציעס.

צי ווייסט דערפון דער לאדזער ראבינאט?

ח' משה לעגמשיצקי (אלטער מאנס 13) מוילט אונז מיט, אז בעת ער האט ערב יום־טוב געשיקט פרעגען א שאלה צו א חזנען מורה־הוראה, זאל אויהם דער לעצטער האבען געשטעלט א בעדינג, אז אויב ער, ח' לעגמשיצקי, וועט בני אויהם מאלען א שפר־מלירה, וועט ער פסק'ען געגען די שאלה.

מיר ווענדען זיך דערים צום ראבינאט: צי איז דעם ראבינאט דער דאזיגער פאקט בעקאנט און צי דעלעגט דער ראבינאט אנצונעמען שריט, אז אזעלכע מוסדערשטענדיגישע זאלען זיך להפא נישט איבער'חזר'ן?

פאראלעלע פאך־קורסען ביי „ארט".

ווי מיר דערוויסען זיך, ווערען בני די לערן־ווארשטאטען פון „ארט" איינגעארדענט פאראלעל־קורסען פון פאלגענדע פאכען: צישגטרען און גוהען קונדער־וועש, בעט־אויפערצוג, לאקאמאטיוו דע־מען און הערען־וועש, האנד־שטיקערי, מאשין־האפט און גאר־מאלערי, אויך פרעס האנד־צייכנען, הויט־פוצערט און מאלערען, אויך מאל־גיקור.

אנ'אבלאווע איז גנבים־נעסטען.

(§) געלטען האט די פאליציי מיט די לייטערס פון אלע קאמיטאטיאטען ארגר געשיהרט אנ'אבלאווע אין אלע גנבים־געסטען פון אגזער שטאט. עס זענען ארעסטירט געווארען בין 40 פערדעלטע־גע פערזאנען, וואס ווערען געזוכט דורך דער פאליצאי זעט א לעגגערער צעט.

Sarga

KALODONT

PASTA DO ZEBÓW

Zdrowe i białe zęby zapewnia Kalodont.

לאדזער טאגעבלאט

אויסגעגעבן פון ווארשיינלעך
יעדן טאג, מיט אויסנאם שבת, יום־טוב און יום־טוב־שלעכטן אין לאדז, פאבריקעס־גאס נומער 16. טעלעפון 282

דער רעדאקטאר נעהמט־אן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישטצוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

ווי פילען זיך איצט די יודן אין סאוו.־רוסלאנד

נאטיצען פון מיין רייז טאג־בוך. — פון ראובן בריינין.

אויף מיין רייזע אין רוסלאנד האט מיך אונטערעסירט די פראגע: ווי האט דער רעוולוציאן פון דער סאוועטן־רעגיראנג געווירקט אויף דער יודישער פסיכאלוג, אויף דעם יודישן געמיט?

איך האב זיך צוזאמענגעשטראפן און רוסלאנד מיט אלערלי יודן, פון אלערליי רילטיגען; איך האב געהאט מיט זיי אונמיטעלבאר געשפרעכן פאשר ידבר איש אל אחיו, ווי עס רעדט א פרידער צו א פרידער.

איך האב אנגעטראפן געוואוינענע גבירים, פאבריקאנטן, קאפיטאליסטן, די וואס האבען זיך נוט געקאנט ארויסכאפען פון רוסלאנד אין דער צייט, ווען די באלשעוויקעס האבען אויפגעגעבן די מלאכה. נוט וועגן פון זיי האבען מיר צוגעהלט מיט'ן לעבען. און די כ'ן זיי, וואס האבען אין דער גרעסטער געפאהר געראטעוועט זייער לעבען און געפלוכטען אהן יעדען אויגנבליק אלס פראלעטאריער, האבען זיך געמיזט צתעוואוינען, ווילענדיג־נוט־ווילענדיג, צום נייעם רעזשים: לעבען פון זייער ארבייט אדער אלס אנגעשטעלטע בי דער רעגירונג, אדער אלס „געפלייט", וואס מאכען קיין לעבען און גרויס דחקות, פון וועלכער זיי האבען פריהער קיין אהנונג נוט געהאט, אדער אויך נוט געוואלט האבען.

א מענש געוואוינט זיך צו צו אלץ. פארהאן פון זיי אזוינע, וואס מאכען איצט דעם אינגרויס פון געפירעגע פראלעטאריער, און זעגען צופרידען, וואס זיי האבען זיך געראטעוועט מיט'ן לעבען — וויל ווי ווייט און דען געווען דער געוואלט־מוט פון זיי! א געוויסע צופרידענקייט, וואס מ'אז פטור געווארען פון גרויסע צער און זייגע פלבים. זיי דערצעהלען וועגען דעם ספורי נפלאות ווי דער אל נקמות האט זיך אפגערעכנט מיט די פריהערדיגע צוררי־ישראל.

די ארומקשט האט זיי, — די נעשוועזענע גבירים, — געבראכט געהנטער צו זייערע ברידער, צום יודענטום. אויס יחסנים. מעהר מעגשליך.

נאר פארהאן צווישען די געווען. גבירים אזעלכע, וואס קאנען זיך אין הארצען בשאם אופן נישט אינגלייכען מיט דעם געדאנק, אז זיי האבען זיך געשווירט מיט זייערע הייזער, אדער ווילדער, מיט זייערע פאבריקען א.ד.גל. אויף לעולם ועד, אויף אייביג. זיי טראגען זיך ארום מיט געהייזמע האפנונגען, אז גאט אין נאר גוט, עס קאן נאר אלץ אנדערשט ווערען, ווייל ווי אין דאס מעגליך, אז דאס, וואס געהערט זיי, מאקט זיי אלין, זאל זיך צו זיי קומען אל נישט צוריקקעהרען, אז זיי זאלען מאקט בלייבען אויבגיג רבצנים גלייך מיט זייערע אכאלוגיע ארבייטער, אנדערש פון די געווען. גבירים וואלטען וועלען זיין גלייך מיט זייערע אמאלוגיע ארבייטער און משרתים, אבער די לעצטע זענען דאך אויצט די יחסנים, די תקיפים, זיי אין זייערע קונדער. עס קאן דאך אזוי נוט בלייבען, וואו אין גאט אין הימעל און וואו אין דער מעגשליכער יושר? נוין, זיי זענען קבצנים נאר אויף א ווייל בין... בין... בין וואס? זיי ווייסען אלין נוט, ווי זי ישועה ווערט קומען, נאר זיי זענען אויפרעכט, אז די ישועה מוז קומען. עס זענען פארהאן פרינצען אויף אין גאלט, אין עס זענען פארהאן קבצנים אויף אין גאלט. עס אין נאר א בייזער חלום, א קאשמאר, אט אט וועלען זיי דערוואכען און ווידער זיין גבירים, בעל־הבתים און לעבען אין עושר און כבוד זיי קאנען נוט, ווילען נוט פערגעסען, וואס עס אין געווען, זיי פאנטאזירען, טרוימען, אז בפלה, בפלה וועט ווידער אזוי זיין, ווי אמאל, אין דען — וואס דען? וואס אין ווי אייגענטליך וועט דען ווערען — דאס ווייסען זיי אלין נוט. זיי פערשטעהען נוט דעם פראצעס, וואס עס קומט פאר פאר זיי־ערע אויגען. זיי ווילען האבען, זיי גלייבען צו זעהען צוזאמען. אז אט־אט פאלט דער באלשעוויסטישער רעזשים, אז אט־אט קומט זיין יום־הדין: שפיס זאגט מען אז דארט און אויכלאנד ווייס מען צו צעהלען זייגע טעג...

דאס זענען עלמערע מעגשען — אין זייער צאהל אין זעהר וועגיג — וועלכע קוויקען זיך מיט חלשות, א גיי־אלטער מנהם־מענדעלזון: מאגיאקען. שווער צו שיידען זיך מיט דער צמאלוגער גרולה אין זיין פון די לעצטע צוויי־שען דו לעצטע — אין זיי בויען לופט־שלעסער.

זייערע קינדער דענקען אין פיחלען שוין אנדערש. דאס הארטע, נאקעטע לעבען לערנט זיי.

די מייסטע, די גרעסטע צאהל יודען אין רוסלאנד, די נוט־ארבייטער, די געוועזענע בעלי־בתים און די געוועזענע אינטעלעגענץ, די נוט־קאמערסאנטן, זוכען זיך צוצופאסען צו דער נייער ווירקליכקייט. זיי האבען קיין האפנונג אויף ישועות פון דרויסען. זיי האבען נאר מורא פאר אנדערונגען. זיי ווייכען אין בעגרוופען, אז דער פאל פון די באלשעוויקעס אין דער צוריקקעהר פון די שווארצע מאות, פון מאנארכיסטען, בעל־דיטען און אז די ערשטע וועלען אויסגעשאלטען ווערען די יודען. דער בלוטיגסטער מאן אין דער יודישער געשיכטע וואלט געווען, חלילה, ווען די קאנטרערעוואלוציאנערען קומען צו דער מאכט.

אויפרינגען זענען די מייסטע יודען אין רוסלאנד אויפרעכט אין דער פעסטקייט פון באלשעוויסטישען רעזשים, אז די יודישע אינטעלעגענץ, אז די מאנשען נוט געשטערט ווערען נוט פון אויסען אין נוט פון אונוועגיג, אז די סאוועטען מאכט מיינט באמת נוט מיט די יודען אין יעדע אנטיכשמיטישע ערשיינונג ווערט בעטראכט אלס קאנטר־רעוואלוציאנערען קומען צו דער מאכט.

אויפרינגען זענען די מייסטע יודען אין רוסלאנד אויפרעכט אין דער פעסטקייט פון באלשעוויסטישען רעזשים, אז די יודישע אינטעלעגענץ, אז די מאנשען נוט געשטערט ווערען נוט פון אויסען אין נוט פון אונוועגיג, אז די סאוועטען מאכט מיינט באמת נוט מיט די יודען אין יעדע אנטיכשמיטישע ערשיינונג ווערט בעטראכט אלס קאנטר־רעוואלוציאנערען קומען צו דער מאכט.

דער יודישער לעבענס־וויל, לעבענס־קראפט און די לעבענס־אינסטינקטען פרעגען דערצו, אז די יודישע מאסען, די יודישע געשיכטע, בעלי־בתים און עשירים, ווי די יודישע אינטעלעגענץ פון פרי־תקופה־גען דור, מאכען שלום אין הארצען מיט סאוועט־רוסלאנד און געפינען זיך אויס אין דער נייער ווירקליכקייט. זיי זעהען נוט קיין אנדער אויסגאנג, קיין אנדער עקזיסטענץ־מעגליכקייט. אין ווערען געפיירען האפנונגען און מעגליכקייטען פאר בעסערע צייטען, פאר פרעדיגען און נארמאלערע לעבענס־בעדינגונגען אין פערהעלטנישען. דורך בלאזען זיך דורך שטעהען פון ווייטען און ווערטען אויף גנע מפלות, אויף נסים קאן מען נוט ענדערען די ווירקליכע לאגע, קאן מען נוט שטערצען דעם איצטיגען רעזשים, נאר מען קאן אלין געניטשט ווערען — אין זיי ווערען א פיינדער, א שפאנדער עלעמענט אין דער נייער וועלט־אנרדנונג.

דער יודישער אויפוואקסענדער דור, די יוגענד, אין גאנצליך שוין ערצויגען אנ'ם נייעם גייסט פון סאוויעטען־רוסלאנד, אלס בעגייסטערטע אנהענגער און צוקונפטיגע מעכטיגער פאר דער נייער וועלט־אנרדנונג. די קינדער ווערקען שוין אויף די עלטערן.

איך האב בעגעגנט ארטאדאקסישע פרומע יודען אין רבנים, וועלכע פערטיי־ריגען די סאוויעטען־רעגירונג אין מיט שרעק אין שטעל דערמאנען זיי די צאר־ריסטישע צייט.

עס שאפט זיך אין רוסישען יודענטום א נייע לעבענס־אינישטעלונג, א נייע פסוקים, א נייע אידעאלאגישע סינטעזע.

פון ווייטען קאן דאס אויסזעהן משוגה־דיג, אונפערשטענדליך, כמעט אנטגע־ליך — אבער דאס נייע לעבען אין רוס־לאנד, די נייע ווירקליכקייט האבען אויס־געגליכען א כד נעגען־זאלען, אין דאס אונטערגליכסטע מעגליך נעטאלט.

דער אידעאל פון דער יודישער יוגענד אין די מעלנוק, בעזונדערס די לעטע די אוויאטיק, לופט־פלוהערי און די ראדיא־וואנדער. גוט יודיספרודעגע, גוט מעטאפיזיק, פילאזאפיע גאר נאמור־ווי מעגשאפטען, טעלנוק, אין וועלכער רוסלאנד גוינטט זיך אמטיסטען.

איך האב זיך בעשעגט און מאסטוא מיט א סך יודישע יוגעלעטע, וועלכע פערנעמען א זעהר ווכטיגען פלאץ אין דער טעכנישער וועלט פון רוסלאנד, און וועלכע שטרעבען צו זעהר גרויסע שאפונגען און נייערונגען אויפ'ן טעכנישען געביט.

און די שווערע צייטען, אנטער דער שווערען דרוק פון די פערהעלטנישע וואקסט אין רוסלאנד א פראדיקטנוועס שאפערער און ווירקענדער יודענטום.

אין דער בילדענדער קונסט, מאלערע, סקולפטור, ארכיטעקטור, פערנעמען די יוגע יודישע טאלענטען א זעהר אנגע־זעהענעם פלאץ אויף אלע אויסשטעלונ־גען, ווו אויך צווישען די פראפעסאר־אין קונסטלער־קאנפאנאציעס אלס דו, וואס שאפען נייע מעגלוכקייטען פאר דער אויפבלוהונג פון דער קונסט אויף אלע געביטען, ווו אויך ארייניצופיהרען אינגבורגערן די קונסט אין אלמעגליכען לעבען און דשמאקראטיזירען זי. אזוי אויך אין דער טעאטער־וועלט און אין דער לומעראטור, אין דער שעהנער, ווי אין דער ווינטענשאפטליכער, — אומ־טום האב איך געפונען יודען אין די ערי־שטע רייהען. קיין בעגרענצונגען, קיין פאראורטיילען און שמד־שטוק.

דעם יודישען טאלענט זענען אפילו אלע וועגען, אלע שטעלען, אלע ווער־קונגס־קרייזען, אלע צאראטיטעס, ווי פאר דעם נוט־יודען, ווי פאר דעם עב־מען רוס.

יודישער טאלענט. יודישע גשיאלי־טעם דארף נוט אונ'ם אויצטוגען רוס־לאנד לטדען ערנוץ וועלכע בעלעדיגונג אויסכשלוסונג, דערנידרינונג א.ד.גל. דאס וואס זיי לטדען שאנ־טעגליך און די אזוי גערופענע צווילזוזרטסטע לענרע.

נאכדעם, ווי איך האב געזעהען די גנ־דערגערדיקטע, גודערגעשלאגענע און אין גשווינסע פאלען, די פערצווייפעלטע שטי־מונג צווישען דער יודישער ספרעכטענ־שאפט און פיזארכס, בדאפעסטס און ווינען, ווו אויך אין אנדערע אוראפעאי־שע לענדער, האבען אויף מיר די פערי־העלטנישען, און דער דאזיגער בעצוהונג אין רוסלאנד געמאכט א בעזונדערע אינדרוק; איך האב נאר נוט פערגעסען ווי מען האט בעראנדעלט די יודישע שפיר־ירונגען יוגענד און יודישע קונסט לערישע טאלענטען און דעם צארזכטוי שען רוסלאנד.

ווי שטעהט עס אין סאוויעט־רוסלאנד מיט יודישקייט? ווענען דעם אין א מע־זוגרען ארטיקעל.

ארויס איז גאס!

(פעליעטאן) * פון לעבעדיגען

ביז איצט האבען מענטערע מענשען, מיטערע מענשען און פעעטישע מענשען געהאלטען די גאס פאר אומחיידיג.

די גאס, האבען פעעטען געזונגען, פער־דארבט דעם שעהן־גייסט.

די גאס, האבען מארגליסטען געמור־מעלט, פיהרט איבער די מארגל...

און פון אלע ווייטען האבען זיך גע־שאען קללות און חרטות אויף דער גאס.

אוי, די גאס! אך, די גאס! פער־פלוכט זאל זי זיין...

אבער פון איצט אן, לאמיר האבען ווען די וועלט בעסער ווערען צו דער גאס...

זי וועט, אזוי צו זאגען, רעווידירען דעם גאס־פראצעס...

פון איצט אן וועט דער לאזונג פון אלע דיכטער, געלעהרטע און מאראליס־טען זיין: מענשען ארויס אין גאס!

אין גאס ליגט די פסיכאלאגיע פון מענשען!

אין גאס ליגט דער אמת וועגען מענ־שען.

פון דער גאס קען מען א סך לערנען.

אין גאס וואלגערט זיך אונזער גאנצע ציוויליזאציע.

די גאס איז פאר דער וויסענשאפט איצט פיל מעהר, ווי דער קאבינעט, די לאבאראטאריע פון אוניווערזיטעט.

הכלל, לאנג לעבען זאל די גאס!

און הוررא פאר דער גאס!

און דעם אנהויב דערצו האט געמאכט נישט קיין פאטע, מוסער־זאגען און פרע־דיגער, נור דוקא א וויסענשאפטס מאן... אב'אמת'ער פראפעסאר. און נישט סתם, נור פון פסיכאלאגיע... א וויסענשאפט, וועלכע גיט זיך אפ מיט אויסארשונג פון די אומבעקאנטע געגענדען פון דעם מענשען'ס נשמה.

און דאס איז א גרויסער פארשריט.

ביז איצט האבען פון דער גאס גע־האלטען, ראג־מעדלער, גאסען־הענדלער, רעפארטערס און קען...

זיי האבען אלע מעהר, אדער וועניגער געמאכט א לעבען פון דער גאס.

די גאס האט זיי געשפייזט, געבראכט פרנסה...

אבער פון איצט אן וועלען געלעהרטע און פראפעסארען ווערען גאס־מענשען, חסידים פון גאס...

זיי וועלען, ווי דער פראפעסאר פון שיקאגא, דאכט זיך, ארויס אין גאס מיט א נאטיץ־ביכעל און בלייטשטיפט און אר־בייטען פאר דער וויסענשאפט, זאמלען מאטעריאל פאר ביכער...

פון איצט אן וועט דאס ארבייטס־צימער פון געלעהרטען פסיכאלאג, מא־טעמאטיקער, אסטראנאמער א.א.ו. נישט זיין די לאבאראטאריע, דער קאבי־נעט, נור די גאס.

און האס איהר זאלט נישט דענקען וועגען דער גאס—גאס איז לעבען.

אויב נישט דאס אינטימע שטעק־שיך לעבען איז דאס רוישענדיג, מעסס־ערא־טיגע לעבען.

מעגליך, אז דאס לעבען פון דער גאס איז גאר דאס ריכטיגע לעבען...

וויל א מענשען־קינד הויבט ערשט אן זיין מענשליכע קאריערע נישט ווען ער פויזעט אויף אלע פיער אין הויז, נור ווען ער קען ארויפגעהן אין גאס.

די גאס קען קיינער נישט אויסמיידען.

די גאס מוז יעדער מענש דורכגעהן.

און אפילו שטארבענדיג, מוז מען א מענ־שען דורכפיהרען די גאס פריהער, אב־דער ער קומט צו זיין איביגער הייס...

צוליב'ן טומעל פון גאס הערט מען איהם נישט...

אין הויז איז א מענש גישט ערט. אפילו שפייען קען ער נישט, וואו ער וויל...

אין גאס — יא...

שפיי, מענש, אויף אלע ארגען...

די גאס וועט דיר גאר נישט זאגען!...

אין גאס קען אויך א מענש רעדען צו זיך אלין אין דער צייט, ווען אין הויז נישט.

אין הויז קען אזא אונטערהערען דאס וויב און זיך צענוואלדעהען!

— וואס ביזטו, שונאי ציון, משוגע געווארען?... וואס טוט זיך דא מיט דיר?

און רעדען צו זיך איז א פריוויליגיע — און א פערגעניגען...

דער חיצוניגער מענש איז דאך נאך אלץ גליקען אזא עלענדער...

אלץ רעדט און שרייט ארום איהם: דאס וויב, דער רעדיו, דער טעלעפון...

און ער האט נישט פאר וועמען אויס־צורעדען דאס הארץ...

אבער אין גאס קען ער רעדען ווייל ער וויל אלען אומגעשטערט...

אין גאס איז א מענש אויך אויפריכ־טיגער... ווי אין הויז.

אין הויז זעצט זיך א מענש אויף אויף א שטוהל און הויבט אן זאגען לי־גענס...

ער האט צייט צוצוטראכטען די בעס־טע שקרים.

אין גאס קען ער עס נישט. ער מוז זיך אנלען אפ זיך ראסטוען פון שריט — און אנלענדיג מוז ער אמאל זאגען דעם אמת...

דער פראפעסאר, וואס איז ארויס שטו־דירען דעם מענשען אין גאס, לערנען די פסיכאלאגיע פון אונזער צייט און אונ־זער ציוויליזאציע פון דעם דורכנעהער און דורכלויפער — האט זעהר קלוג גע־טון, נור אין גאס זעהט מען דעם מענ־שען בעסער, פריער און אינטימער...

מענש, געה ארויס אין גאס!

א יוד ענטזאגט פון זיין שטעל צוליב יודישקייט.

מאמוניסטן בעסומען דערפאר א שטרענגען אויסרייד פון דער קאנטראל-קאמיסיע.

מאסקווא. (יט״א) אנגמער דעם עפען: „א שארלוכער דאקומענט“ פון עפענטליכט דער בשואאסטער זשורנאליסט אנדרעאווסקי און הייגטיגען נומער פון „אינטאיעשנאיע“ א שארלוכע געשיכטע וועגען א געשוסען שווינ אנ'אנגעשטעלטען און „צענטראלען אמוטעט פון געזעלשאפטליכער געגנזייטיגער חילף פאר פיערים“, וועלכער איז אפגעזאגט געווארען פון זיין טעטיגקייט דערפאר ווייל ער איז א יוד. דערבי און די סיבה פארוואס ער איז אויסגעשלאסען געווארען פון דינסט פער פיסקרס געווארען און אנ'ספעציעלען ראקומענט פון דער ארבייטער-קאנטראל קאמיסיע, ווייל אזהן איזחר חסכמה קען נען אין ארבייטער ארבעטער אנגעשטעלטער וועט עגטזאגט ווערען פון זיין שטעלע.

און דאקומענט און בפירוש געשטענען, אז לעווין ווערט עגטזאגט פון זיין טעטיגקייט אלס „אינגדאריעץ“ (נישט קמן רוסישער). לעווין האט אפעלירט פון דעם בעשלוס צום גערעכט אבער דאס גערעכט האט איינגעפונען, אז דער אנ-שטעלט וואו לעווין האט גערינגט, האט געהאט רעכט צו ענטזאגען אזהם. ווייל א אנסטרוקטאר דארף זיין גוט בעקאנט מיט לעבענס-שטיינער און בעשרייבונען פון פיערטים, און לעווין איז נישט קיין פיערטים. נאר א זיהן פון א מיסגעראפאלער סוחר. און אנדערע ווערטער טענט עס, אז דאס גערעכט האט איינגעטומען מיט דעם מאטיוו פון דער קאנ-טראל-קאמיסיע, נישט מעהר ער האט אים פארטולירט א בוסעל ווייל ער.

דער גיבערניאלער גערעכט וואהרן לעווין האט דערלאנגט א קאסאציע אויף דעם אורטייל פון ארבייטס-גערעכט האט געשטיגט דעם בעשלוס פון גערעכט.

לעווין, אנ'אנגפארטייאישער, האט זיך אן געוענדעט צו דער העכסטער אינ-זטאנץ. צו דער קאמונסטישער צענטראל-קאמיסיע. און דער קאנ-טראל-קאמיסיע זעגען ארויסגעשריבען דער סעקרעטאר פון דער „רעזולטאט“ און דעם בעשלוס פון גערעכט. לעווין, אנ'אנגפארטייאישער, האט זיך אן געוענדעט צו דער העכסטער אינ-זטאנץ. צו דער קאמונסטישער צענטראל-קאמיסיע. און דער קאמונ-טראל-קאמיסיע זעגען ארויסגעשריבען פון דער „רעזולטאט“ און דעם בעשלוס פון גערעכט. לעווין, אנ'אנגפארטייאישער, האט זיך אן געוענדעט צו דער העכסטער אינ-זטאנץ. צו דער קאמונסטישער צענטראל-קאמיסיע. און דער קאמונ-טראל-קאמיסיע. אין דער קאמונ-

פעליקס וואר בורג און דזשעמס בעמער קומען קיין מאסקווע.

מאסקווא. (יט״א) דער פארזיצער פון „דזשאינט“, פעליקס וואר בורג פון ניו-יארק און דזשעמס בעמער פון טשי-קאגא ווערען ערוואַרט אין מאסקווא דעם 5 מאי. פעליקס וואר בורג און דזשעמס בעמער האבען די לעצטע דריי חדשים בעזוכט אונדרען, ביגע און יאפאן. קיין סאוויעט-רוסלאנד קומען זיי פון יאפאן דורך וולאדיוואסטאק. דר. בראנד, אויפ-רעם פון די פארענטוואורטליכע מיטאר-ארבייטער פון „אגראדזשאינט“ אין מאסקווא און ארויסגעפאהרען צו בעגעג-נען די גאסט אין וולאדיוואסטאק און וועט זיי בעגלייטען ביז מאסקווא. אין מאסויעט-רוסלאנד וועלען די גאס טפער-ברענגען נישט ווענוטער ווי דריי וואכען און וועלען ארויספאהרען צוריק דורך בערלין.

די ידיעה וועגען א ספעציעלער קאנ-פערענץ פון „דזשאינט“ אין בערלין, ווו אויך אז דוד בראון ווערט ערוואַרט אין משך פון דעם חודש אין בערלין אין כא-וויעט-רוסלאנד און אזבערנדעם.

דירעקטאר פון פוילישען עמיגראציאנס-אמט אנגעקומען קיין בענאס-איירעס.

בענאס-איירעס. (יט״א) דר. סאמבולאו נאוראנסקי, דער דירעקטא פון פוילישען מלוכה'שען עמיגראציע-אמט און אנגעקומען אהער מיט'ן צושטיי שמדיגען דא אויפ'ן ארט די בעדינ-נתגען פאר פוילישער עמיגראציע קען ארגענטינע.

די יודישע פרעסע און ארגאניזא-ציונדמעט דעם אנקומען פון פוילישען דע-לעגאט פרינדליכע ארטיקלען און דריקט אויס די האפנונג, אז זיין עטנקטיט וועט ברענגען א פערבעסערונג פון די מעגליכקייטען פאר דער יודישער עמי-גראציע פון פוילען.

דער טראגישער סוף פון צווייטען „שמשון הגבור“

דער טויט אז די לויה פון גרויסען יוד. גבור מיכאל שרבעלים

(א בריף פון סאפיע, ספעציעל צום „לאדזער טאגעבלאט“)

אין „לאדזער טאגעבלאט“ איז שוין טעלעגראפיש געווען מיטגעטיילט דורך יט״א, אז אין סאפיע איז געשטארבען פון א הארץ-שלאג דער בערימסער יודי-שער אטלעט מיכאל חיים שרבעליס.

שרבעליס שטאמט פון אוקראינא. געבוירען אין שטעטעלע כמעלניק, פער-לאזט ער צום 15-טען לעבענסיאהר זיין פרעמעטיע עלעקטרעטעכניק און ווידמעט זיך אינגאנצען דעם ספורט.

אין משך פון א קורצער צייט האט שרבעליס שוין געקענט בעווייזען אזוינע וואונדער מיט זיין מענאמענאלען כח, אז מען האט פון איהם גערעדט אין גאנץ רוסלאנד.

שרבעליס פאהרט דאן אויף א שוריגר אין איינינגע איירפלאנישע לענדער און אויך קיין אמעריקא, וואו ער ווערט איבעראל אויפגענומען מיט בעגייסטערונג. די פרעסע לויבט זיין גוואלטיגען כח, זי רופט איהם אן „דער צווייטער שמשון הגבור“ און אפילו די אנטיסעמיש שע צייטונגען מוזען מודה זיין, אז דער יוד שרבעליס איז אפשר דער שטארקסטער מענש, ווען די וועלט האט ווען ס'איז געזעהן.

מיט 5 יאהר צוריק בעת זיין בעזוך אין סיריען האט מיט שרבעליס'ן פא-סירט א אימגליק. בעת דער טארשטעלונג אין ביירוט, איז איהם פארליירט גע-ווארען א האנד אין א מוט. דאס איז גע-ווען דער אנהויב פון זיין אונטערגאנג.

4 יאהר איז שרבעליס אבגעלעגען אינ'ם שפיטאל אין תל-אביב. אז ער איז ענדליך ארויס פון שפיטאל, האט ער וידער געגומען אויפטרעטען פאר'ן פוב-ליקום, אבער נאר מיט איין האנד האט ער זיינע עקספערימענטען געמאכט...

אין דער לעצטער צייט איז ער מיט א כיון געפאהרען קיין גריכענלאנד, כדי זיך צו היילען אין דעם בעריממטען באד פון באנקי.

ער האט זיך געקליבען צו געבען א פארשטעלונג אין סאפיע און די הכנות האט איהם געזאלט דינען אויף די הייל-צוגקען. א גרויסע מפארט-פרייגד האט זיך אונערגענומען צו ארגאניזירען די פארשטעלונג. עס איז שוין געווען גע-דונגען א שטאטער.

אבער, געהענדיג צו א פרייגד אויף מיטאג, האט ער זיך פליצים דערפיהלט שלעכט, מען האט קוים בעוויזען צו רו-מען א דעקטאר און שרבעליס איז אויס-געגאנגען.

זיין לויה איז געווען א איינזאמע. א מנין גוטע פריינד, ספארט-ליבהאבער האבען איהם בעגלייט צו זיין איביגער רוה.

שרבעליס איז געבליבען א הייסער יוד ביז צום טויט. ער איז אויך געווען רעליגיעז. פאר דער טהרה האט מען ארבעגענומען פון זיין ליב אנ'ארבע כנפות.

עס האט זיך דא געגרינדעט א קע-מיטעט צו שטעלען א מצבה דעם גרוי-סען יודישען גבור. צו די שלושים וועט אין דער אשכנזישער שוהל אויך אינ-געארדענט ווערען א הספד.

דער קאמיטעט וועגדעט זיך צו אלע ארגאניזאציעס אין בריהאט-פערזאנען, וועט ווילען זיך בעטיליגען אינ'ם שטע-

ענגלישער כאמענדאנט דאנכט שאנכאיער יודען פאר זייער הילף.

שאנכאי. (יט״א) דער קאמענדאנט פון ענגלישען מיליטער אין שאנכאי געגערעל דומקאן האט פערעפנטליכט אין שאנכאיער יודישען זשורנאל „אינ-ראעל'ס מעסענדזשער“ א בריף אין וועל-כען ער דריקט אויס זיין דאנק אין אנער-קענונג דער יודישער קהלה אין שאנכאי פאר איהר אפפערוויליגער הילף אין פו-לער אנגמערשווצונג פון די ענגלישע מיליטער-אבטיילונגען. ספעציעל האט גענערעל דוקאן אונטערגעשטראכען די פערדינסטען פון די יודישע בורגער סער עלי קאדורי, עלום חיים, ס. הארדון און מארום בנימין, וועלכע האבען אבגע-געבען אין זיין דשות זייערע הייזער פרי צו אונגארדגען אינזיי פערשדענע אינ-ריכטונגען פאר'ן ענגלישען מיליטער.

א מאנאגראמיע וועגען לוארדשי לוצאטי.

רוים. (יט״א) דער פערטרעטער פון דער יודישער סעלעגראפען אגענטור אין רוים ר. קלינגלהערער, וועלכער אין די לעצטע אינגעג יאהר געווען א גא-הענגער מונארכיסטער פון פערשדאר-בעגעם סעגאטר לוארדשו לוצאטי, אין אינגעלאדען געווארען דורך די יודישע קהלות אין רוים, גענוא, מילאנד און טו-רין צו האלטען אנרעגקונגען רעפערעטען געווידמעט דער פערזעגליכונג פון לו אודשו לוצאטי אין זיין פאלטיש-רעכ-לאמאטישער טעטיגקייט לטובת די יו-דען.

ר. קלינגלהערער פערברייטעט זיין א געוויסע צייט אנ'אויספיהרליכע מאטע-ריעל וועגען לוארדשו לוצאטי פון אינ-לענדישען סעגאט סמול.

לען דעם דעגאמאל דעם יודישען גבור, צוצושיקען זייערע שפענדען אויף פאל-גענדען אדרעס:

בענק בולגאר. פאלסט. סאפיא. פילע-וואר דאנדיקאף № 4 פאר מצבה-פאנד שרבעליס.

נ. ה.

מען זוכט מיטלען געגען דער גט-מגפה.

אין ענגלאנד איז געמאכט געווארען א פארשלאג אנצונעהמען דעם „שווייצערישען פלאן“.

אין ענגלאנד איז מען אונדריהיג, אז גרויסער פיינד רוקט זיך אן אויפ'ן לאנד, א פול שרעקלעכער פיינד ווי די דיטשען זע-גען געווען. וויל דער שונא, וועגען וועל-כען מיר רעדען הא, איז אנ'אינגליכער. ער דראהט צוצוברעכען אזוינע פון די אינגעפארדשוטע אינסטיטוציעס, — דאס פאמיליען-לעבען.

אין קאנסערוואטיווען ענגלאנד איז נוט גוט אין דער הגזלכ. מען גוט אויבער, אז לעצטען יאהר זענען אין גרייס-פרי-פאביען געווען מעהר גט-פראצעסען, ווי ווען עס איז פריהער אין דער געשיכטע פון ענגלאנד. אין מען האט אנגעהויבען אין דער ריכטונג פון יעגעם לאנד. אין מען האט אנגעהויבען אין דער רעדען וועגען מיטלען, ווי עס אפ-צושטעלען, ווי צו מאכען, אז די פארלער, וואס קלעבען זיך גט'ן, אין דערלען דורכגעהען שווערינקייטען אין זיי זאל זיך דאס נישט לויגען, אין אינגער אזא מיטעל איז, ווי מען רופט אויהם אן, דער שווייצערישער מיטעל“ גע-נען גט'ן אין בעשטאנען אין פאלגענ-דעם:

ווען צוים רעכטער איז אנגעקומען א ביטע, מען זאל מאכען אין פרוי בעפרייען אויבער פון די פארערע, האט מען דאס

לעטישע רעגירונגס בסידירטווייטער דעם יודישען טעאטער אין ריגא.

א געשפרעך מיט אברהם מארעווסקי.

ריגא, (י.ט.א). אין א געשפרעך מיט'ן איצער פערטרעטער פון דער י.ט.א. האט דער בעקאנטער רעזישיסער און שויש-לער אברהם מארעווסקי, וועלכער האט אלס קינסטלערישער דירעקטער פון יודי-שען טעאטער אין ריגע גאר וואס מע-רעגדיג דעם ערשטען שפיל-מעזען ער-קלערט, אז דער ערשטער טעאטער-סעזען איז אין אלגעמיין אנערקענט געווארען אלס א געלונגענע פרוב צו שאפען אין לעטלאנד א ששיגדיגען יודישען קונסט-טעאטער. די מלוכה-טובסידיע אויפ'ן צוויי-טען יאהר איז שוין געזיכערט. די סוב-ווידיע פון דער רעגירונג, אנגעגעליך פון יודישען דעפארטאמענט בעים לעט-טען בילדונגס-מיניסטעריום בעטרעגט 30,000 לאט. דאס איז בערך 6000 דאל.

דער לעטישער בילדונגס-מיניסטער דייגיס, א בעריהמטער לעטישער דיכטער, האט בעגעגוואיגט א פארשלעגונג אין חאס אויפטרעטען אין יודישען בילדונגס-דעפארטאמענט.

לעזט, באנירט — דאס — „לאדזער טאגעבלאט“

פון דער אוניווערזיטעט-ביבליאטעק איז ירושלים.

א דאנק די בעמיהונגען פון ד״ר אביגדור יאקאבסאן, האט די פראנצויזישע רעגירונג געשענדעט דער אוניווערזיטעט-ביבליאטעק אין ירושלים, צוזאמען מיט אויך א גרויסע פון פרעמדע מתנות, צוזאמען וועלכע ס'האבען א בעזונדערע ווערט: די געשיכטע פון פראנצויזישען מאלק, ארויס-געגעבען דורך האנאטא, ביז איצט זענען ארויס 11 בענדער, קונסט-געשיכטע פון מישעל, האנדבוך פון קלאסישער ליטע-ראטור און היסטאריע פון די רוימער און גריכען פון לאווענד און די ארמענע-לעגענדע שאפען רומענען און דער דויטשער גושער קולטור.

דאס דאזיגע מעמאראנדום האבען אונטערשרייבען 40 פראנצעסארען. א נאמ-ען ווי יחיאל יאסער פראנצעסארען צוזא-מען וועלכע עס בעפינדט זיך דער בערימט-מער פראנצעסאר פישקארען, האבען לעצ-טענס ערקלערט, אז זיי זענען מסכים מיט'ן אונהאלט פון דעם מאמעראנדום און האבען איהם נישט געשיקט צו דער צייט דעם מעסטס.

איך פול בוקארעשטער פראנצעסאר-דען מיט'ן בערימטען פסיכאלאגאלאגיס אבער פראנ. דערד-דאנדיקאסס-מעטרא בראש האבען ערקלערט, אז זיי זענען אינטשמומיג מיט די פאדערונגען וועל-כע זענען אויסגעדריקט געווארען אין מעמע-ראנדום.

יאסער פראפעסאר רעז געגען קוזים-טישע סטודענטען

א מעמאראנדום צום רומענישען מיניסטער פאר פאלקס-בילדונג.

בוקארעשט. (יט״א) מיר האבען שוין מיטגעטיילט וועגען מעמאראנדום פון די יאסער פראפעסארען, וואס אין געווענדעט געגען די אנטיסעמיטישע סטודענטען. צוליב דער גרויסער וויכ-טיגקייט פון דעם דאקומענט, וואס האט געמאכט א שטארקען רושם אויף דער רומענישער עפענטליכע מיינונג, ברענ-גען מיר נאכשטעהענד אויסצוגען פון מעמא-ראנדום. אנ'ם מעמאראנדום וועלכע צווישען אנדערען גזעגט: „שוין פון לאנג ווערט דער גארמעלער גאנג פון אונזער אונווערזיטעט געשטערט דורך א טייל פון די סטודענטען, וועלכע רעכע-גען, אז דורך אגיטאציעס, שרייען און מאכען פון דער אקטיוויטעט געגען זיי שר-לעריען מלוכה-פראבלעמען, וואס קעגען אנבעהויפ נישט ערלעדיגט ווערען דורך דו אונווערזיטעטען. די דאזיגע לאגע, וואס ברענגט צו טרויעריגע רעזולטאטען בנוגע דער קולטור און ערציהונג פון דער יוגענד, און א גרויסע סכנה פאר דער ציוגנפט פון לאנד. צום אומגליק איז בזה איצט נישט אנגענומען געווא-רען קיין שום ערנסטע מיטעל, כדי צו ענדערן די דאזיגע לאגע און עס אנ-דערגאנגען אזוי ווייט, אז די בעציהונגען צווישען די פראפעסארען און די סטו-דענטען זענען גאנץ נישט בעפרידיגענד און א טייל סטודענטען האט נישט קיין שום אפשוי פאר די פראפעסארען. דער ראזוגער צושטאנד פון אנארכיע דארף אויפהערען. די אינערהאלב פון אונווער-זיטעטס-לעבען וואסטס, און עס איז דער נאנגען אזוי ווייט, אז די פראפעסארען זענען געשטעלט אין דער פרייהייט צו לאגע צו פערטרעטען אמטמאל זייער לע-בען. דער פאל מיט פראפ. רוזשאנג, ווען ער איז אטאקירט געווארען אין זיין לאבאטאריע דורך א גרופע סטודע-דען מיט גראבע שמעקעגס און איז גע-וען געצוואונגען זיך פערטרעטען מיט א רעוואלווער איז נישט קיין שרעקליכער פאל. ער בעווייזט דאס געפיהרליכסטע וואס צושטערט דעם יסוד פון אונווער-זיטעטס-לעבען. ווען די מאכט איז נים אנטשאנד צו האלטען אדרנונג און קיין וואונדער ווען די פראפעסארען זע-ען געטראגען אנצוגעהמען אזעלכע מיטלען. עס איז דער חוב פון די פראפע-סארען א סוף צו מאכען צו די אנארכי-נגגען. די סטודענטען דערפון נישט ער-מוטיגט ווערען אויף זייער פאלשען ווע-נישט דורך די מאכט אין נישט דורך דער געזעלשאפטליכער מיינונג, ווייל דאס פרענגט שאדען רומענען און דער דויטש-נישער קולטור.

דאס דאזיגע מעמאראנדום האבען אונטערשרייבען 40 פראפעסארען. א נאמ-ען ווי יחיאל יאסער פראפעסארען צוזא-מען וועלכע עס בעפינדט זיך דער בערימט-מער פראפעסאר פישקארען, האבען לעצ-טענס ערקלערט, אז זיי זענען מסכים מיט'ן אונהאלט פון דעם מאמעראנדום און האבען איהם נישט געחתמ'עט נאר וויל מען האט זיי נישט געשיקט צו דער צייט דעם מעסטס.

איך פול בוקארעשטער פראפעסאר-דען מיט'ן בערימטען פסיכאלאגאלאגיס אבער פראנ. דערד-דאנדיקאסס-מעטרא בראש האבען ערקלערט, אז זיי זענען אינטשמומיג מיט די פאדערונגען וועל-כע זענען אויסגעדריקט געווארען אין מעמע-ראנדום.

לעזט באנירט

פון דער אוניווערזיטעט-ביבליאטעק איז ירושלים.

אנטיילונג אין דער אוניווערזיטעט-ביבליאטעק, פראקלאמירענדיג צו דעם צווייטן א גרויסע ב'כער-זאמלונג-אקציע, אויך אויך אָרגאניזירען וויסענשאפטליכע אויס-פלוגען פון פרעמדע ארען אין כשודעטען פון די רוסענישע אוניווערזיטעט פון ארץ-ישראל.

ח' בילס דער וויצע-סעקרעטער פון דער ארץ-ישראל'דיגער רעגירונג האט בעשענדעט דער ביבליאטעק האנגע-אסטראנאמישען אטלאס אין 6 בענדער.

די אוניווערזיטעט - ביבליאטעק אין ירושלים האט בעקומען אלס מתנה פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע אין דער לאנד 3 אייזערנע שאפס, וועלכע זענען בעשטימט געווארען שפעציעל אויף א בעהאלטען שטערע דרוקען און מאנו-סקריפטען פון דער ביבליאטעק.

פון דער אוניווערזיטעט-ביבליאטעק איז ירושלים.

א דאנק די בעמיהונגען פון ד״ר אביגדור יאקאבסאן, האט די פראנצויזישע רעגירונג געשענדעט דער אוניווערזיטעט-ביבליאטעק אין ירושלים א גרויסע ב'כער-זאמלונג-אקציע, אויך אויך אָרגאניזירען וויסענשאפטליכע אויס-פלוגען פון פרעמדע ארען אין כשודעטען פון די רוסענישע אוניווערזיטעט פון ארץ-ישראל.

ח' בילס דער וויצע-סעקרעטער פון דער ארץ-ישראל'דיגער רעגירונג האט בעשענדעט דער ביבליאטעק האנגע-אסטראנאמישען אטלאס אין 6 בענדער.

די אוניווערזיטעט - ביבליאטעק אין ירושלים האט בעקומען אלס מתנה פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע אין דער לאנד 3 אייזערנע שאפס, וועלכע זענען בעשטימט געווארען שפעציעל אויף א בעהאלטען שטערע דרוקען און מאנו-סקריפטען פון דער ביבליאטעק.

לאדזער כראניק.

אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי קומט היינט קיין לאדז.

(ב) דער אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי וועט היינט, האלב 7 פרוי דורכפאָרן אונזער שטאט אויף זיין צוריק-רייזע פון פאריז קיין וואַרשא. ווי מען שטיעכט, וועט דער מיניסטער זיך אָפּשטעלן בײַ אונז אין שטאט אויף אײַן טאג, וואו ער וועט בײַוואוינען די זיצונגען פון שטאטישן דאקטוירים-צוזאמענפאהר.

גלייכצייטיג וועט דער מיניסטער אויך יערכפיהרען א קאנסולטאציע אין אונזער אפטעקע קיין וואַרשא.

דאמוניסט. פראקלאמאציעס

(ס) אין דער שטאט זענען געפונען ווערשפריטן געוואָרען קאמוניסטישע אויפרופען צום ערשטען מאי.

גראָף ראניקער האלט א פארלעזונג אין לאדז.

אין דער קאטעדרעלער וואר טרעט אויף מיט א פארלעזונג אין פילהארמאניע זאל דער גראָף ראניקער, וועלכער דער ערעזידענט מאשטשיצקי האט ערשט נים לאנג געשאנקען די 5 יאהר טורמע, וואס ער האט נאך געהאט אפצוזיצן פאר ערמאָרדען זיין שוואגער לושאנסקי. גראָף ראניקי וועט אין דער פארלעזונג צעטיהען זיך צו בעוויזען, אז ער איז נישט געווען דער מערדער פון זיין שוואגער.

דאס „סקאלא"-טעאטער מוז ווייטער בלייבען די היים פון דער יודישער טעאטער-קונסט אין לאדז!

דער ערשטער שריט צו דער אַקציע אויף צו פערגעזעלשאַפטליכען דאס יודישע טעאַטער אין אונזער שטאט איז געכאַפּט געוואָרען.

(:) עס פרעגט אונז צו קאגען פעסט־שטעלען, צו די פראגע, וואס איז בע־ריהרט געוואָרען דורך אונזער רעדאַק־טאר ישראל קאהאן און זיין צריכ־לעכע „וואס וועט פאַרט זיין מיט יודישען טעאַטער?", גערדוקט אין פרייטאג־נו־מער פון „לאדזער טאָגעבלאַט", איז שוין אַראָפּ פאַרגעקומען צו פאַרשטעהער פון אַרטיסטען־פאַראיין אין פּוילען, ה' יובילער, און אויף געלעגען 12 צו זונטאג אין האטעל „מאַנאַפּאל" צוזאַמענגערופען געוואָרען אַ ספּעציעלע בעראַטונג פון פאַרשטעהער פון ליטעראַ־טור- און זשורנאַליסטען־פאַראיין, פון די לאַדזער יודישע דעראַקטיעס און פון די יודישע אַרטיסטען, כדי צו בעטראַכ־טען, וואס עס און נויטיג צו טון, צו חיובען דעם מצב פון יודישען טעאַטער אין פּוילען בכלל, בפרט אבער אין לאדז.

ה' יובילער האט געהאַלטען אַ קורצען רעפעראַט, און וועלכען ער האט אנגעזאָגט, אַז דער יודישער אַרטיסטען־פאַראיין, כדי צו בעזייטיגן זיך מיט דער גרעסטער סימפּאַטיע צו די פלעגער וועגען פערגע־זעלשאַפטלעכען דאס יודישע טעאַטער אין לאדז. דאס יודישע געזעלשאַפטלעכע טעאַטער אין קראַקא גוט דעם בעסטען בײַשפּיל, אַז די פערגעזעלשאַפטלעכע טעאַטערן קאָנען אַזאַך אויפטון. די שטעלונג פון יודישען אַרטיסטען־פאַראיין אין צו סאַלען טאַקע דאס יודישע אַרטיסטען־פאַראיין אין פּוילען, אַז אַזאַ־נישט קאָנען זיין. עס האַנדעלט זיך, פון די פערגעזעלשאַפטלעכע יודישע טעאַטערס. ה' יובילער האט אויסגע־דריקט דעם וואונש, אַז דער פּלאַן, צו שאַפען אין לאדז אַ יודישע טעאַטער־גע־זעלשאַפט אויף אנצופיהרען מיט־ען יודי־שען טעאַטער, וועט געפינען אין דאס יודישע טעאַטער אין פּוילען מאַג־פּשיעטער וועט אויסגעשטעלט ווערען אויף געזונדע געזעלשאַפטלעכע יסודות.

דערויף האט זיך שטמויקעלט אַ לעב־האַפטע דיסקוסיע וועגען די מיטלען, ווי אַזוי אין לאדז אַזאַ יודישע טעאַטער־געזעלשאַפט צו גרונדען, און די אויפגע־בען, וואס זי זאל זיך שטעלען. עס האָ־בען זיך וועגען דער פראַגע אַרויסגע־נאמען די ה"ה: דער. י. אונגער, דער. ישראל קאהאן, מ. בראַדזעזאהן, אַר־מיסט נאושוק און אנד.

ה' יובילער האט געגעבען זאַלכעלעך אַרקלערונגען אויף אַ רייה פראַגען, וואס זענען אונס געשטעלט געוואָרען וואס אנבעלאַנגט דער מיטהילף און דער אַק־ציע מצד דעם יודישען אַרטיסטען־פאַר־אין.

אונ'ס לויף פון דער דיסקוסיע איז אנ־געוויזען געוואָרען, אַז אויב די לאַדזער יודישע געזעלשאַפט וועט זיך בעצייטיגס נישט פאַראונטערשטרעכען מיט'ן גרויס פון יודישען טעאַטער אין לאדז, קאָן קומען צו אַזאַ לאַגע, אַז קיין יודיש טעאַ־טער וועט אין אונזער שטאט בכלל שוין נישט קאָנען זיין. עס האַנדעלט זיך, לאַדזער געזעלשאַפטלעכע אונסטיטוציעס געלטען זענען אנגעקומען בײַלייזרס־פאַראיין, פּעס־ריקאַווער אין דער גרוים־דאַרפאַ־מאַט 73, פון סוגס־דאַרפּוטאַט ד"ר ראַזענבלאַט, „מצו", וואַיוואָדא יאַש־משאַלס, דירעקטאָר פון שטאַטישען טעאַ־טער א. אנד.

ארום מארד פון פרעזידענט ציגארסקי.

דעם 6. מאי קומט פאר דער פראצעס פון די מערדער.

(ו) די אויספאַרשונג נעגען די טער־דער פון פרעזידענט ציגאַרסקי האַלט בײַם סוף. אין צוויי טעג אַרום וועט דער אויספאַרשונגס־רוכטער ד"ר טויבע־שלאַק אויפשריטען די אַסטעמען אין גע־רוכט. עס ווערט גערעכנט, אַז דעם 4. צרשר דעם 5. מאי וועט דער פּראָצעס פאַרקומען אין שטאַאַר־גערוכט. נעווסקי וגעגעווענע אַרויסגעשטעלט צוזאַמען, צו דאס שטאַאַר־גערוכט. אויף דאס וועט דער אַרויסוויזען פאַר רוכטונג אין דער רוכטער־קאָמפּלעט וועט זיך אַנערקענען אַזאַ נישט־קאָמפּעטענט, וועט דער פּראָ־צעס אנהערבעשיקט ווערען אין אַ גע־עהנליך גערוכט.

דער אַרטיקעל 455 פון פערפלעכטונג־דען שטראַפע־קאָדעקס, וואס אויף זיין מיט וועלען געשטעלט ווערען די טער־דער וואַלעשעווסקי און רידזשאַקאָ זאַגט: דער שולדיגער אין מאָרד פון אַ מלוכה־בעאַמטען בעת'ן אַרפילען זיינע פליכ־טען, ווערט בעשטראַפט מיט שווערע

א וועיסל-שווינדלער.

בעשווינדעלט סוחרים. — די פאליציי שיקט אַרום שמעק-בריעם נעגען איהם.

(ס) אַ נעווסקער הערש עהרליך, קאַנ־סטאַנטנער 13, האט זיך געשטעלט צו זיין פרעמד: ס. טויטשלבוים, פּעטרוסאווער 37, מיט אַ פּיטע. אין אַ יאָר זאַל איהם שע־נען עמיצען, וואס זאַל איהם געבען אַ גליאַה. ציליב דעם, וואס טויטשלבוים האט קיין געלד נישט געהאַט, האט ער אַרגעלעגט זיין פרעמד, אַז ער זאַל מיט איהם אויסגעקריגען צו אַ נעווסקע צינק, צו וועלכען ער וועט בעקומען געלד. זיי זענען בײַדע אַרויס צו איהם. צינקע האט זיי ערקלערט, אַז ער וועט באַרגען 40 יאָלער נעגען אַ וועקסעל, וועלכען עהר־לעך זאַל אויסשטעלען און טויטשלבוים זאַל זשרעבען. וועגן זיי האבען אויסגע־שמעלט דעם וועקסעל, האט זיי צינקע ערקלערט, אַז דערווייל האט ער נישט קיין געלד נישט געהאַט, האט ער אַרגעלעגט זיין פרעמד, אַז ער זאַל מיט איהם אויסגעקריגען צו אַ נעווסקע צינק, צו וועלכע ער וועט בעקומען געלד. זיי זענען בײַדע אַרויס צו איהם. צינקע האט זיי ערקלערט, אַז ער וועט באַרגען 40 יאָלער נעגען אַ וועקסעל, וועלכען עהר־לעך זאַל אויסשטעלען און טויטשלבוים זאַל זשרעבען. וועגן זיי האבען אויסגע־שמעלט דעם וועקסעל, האט זיי צינקע ערקלערט, אַז דערווייל האט ער נישט קיין געלד, נאָר ער קאָן זיי שאַפען, אויב זיי וועלען דעם וועקסעל אויבערלאַ־זען. זיי האבען דעם וועקסעל אויבערגע־לאָזט. צומאָרגענס, ווען עהרליך און גע־קומען נאָכ'ן געלד, האט ער זיי דער־וואוסט. אַז צינקע וואוינט שוין נישט מעהר אין דער וואוינונג.

געלטען האט עהרליך בשותפות מיט־געמהיל, אַז דער וועקסעל איז אַזאַל־באַר. ער האט וועגען דעם שווינדעל מיט־געטיילט דער פאַלוצע, וואס האט געגען דעם שווינדלער אַרויסגעשיקט שמעק־בריעף.

פייערליכע טרויער-אקאדעמיע

נאך דעם טראַגיש-אומגעקומענעם פרעז. ציגארסקי

(ס) נעלטען האַלב 7 אוועגד איז אין פּוילהאַרמאָניע פאַרשקומען אַ טרויער־אַקאַדעמיע געווידמעט דעם אַרעשטען פון טראַגיש-אומגעקומענעם פרעזידענט ציגאַרסקי.

וויצע-פרעזידענט וואַשוואַדזקי האט געהאַלטען אַ רעדע וועגען די פאַרדינס־טען פון אומגעקומענעם פרעזידענט. דערבײַ דאַרף אַ אבער נישט פערגעסען צו שלאָגען פאַרטיי־קאַפּיטאַל, אַנאַ־לעגונג אויף די לינקע פאַרטיען, אַז זיי האבען גורם געווען דעם מאַרד. די רא־דיקע ווערטער האבען אַ בײַסעל קאַליע געמאַכט די שטימונג צווישען עולם, וועל־כער איז געקומען אָפּגעבען דעם לעצ־טען כבוד דעם אומגעקומענעם פרעזי־דענט און נישט פרי צו הערען די ערש־טע טענער פון דער קומענדיגער וואַהל־קאַמפּאַניע.

קאַשטשושקאָ'ס דענקמאַל

ווערט אויפגעדעקט דעם 3-טען מאי

(ו) אויף דער לעצטער זיצונג פון קאָמיטעט צו פּוילען אַ דענקמאַל פון טאַ־דעאוש קאַשטשושקאָ און בעשלאָסען גע־וואָרען, אַז דער דענקמאַל זאָל אויפגע־פירט ווערען בין 3. מאי.

דעם 3. מאי זאָל פאַרקומען די אויפ־הענגונג פון דענקמאַל, וועלכער וועט שטעהען אויף פרשהייטס-פּלאַץ.

לאדזער כראניק.

אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי קומט היינט קיין לאדז.

(ב) דער אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי וועט היינט, האלב 7 פרוי דורכפאָרען אונזער שטאט אויף זיין צוריק־רייזע פון פאריז קיין וואַרשא. ווי מען שטיעכט, וועט דער מיניסטער זיך אָפּשטעלען בײַ אונז אין שטאט אויף אײַן טאג, וואו ער וועט בײַוואוינען די זיצונגען פון שטאטישען דאקטוירים-צוזאַמענפאהר.

גלייכצייטיג וועט דער מיניסטער אויך יערכפיהרען אַ קאָנסולטאַציע אין אונזער שטאט.

דאמוניסט. פראקלאמאציעס

(ס) אין דער שטאט זענען געפונען ווערשפריטן געוואָרען קאָמוניסטישע אויפרופען צום ערשטען מאי.

גראָף ראניקער האלט אַ פארלעזונג אין לאדז.

אין דער קאטעדרעלער וואר טרעט אויף מיט אַ פאַרלעזונג אין פילהאַרמאָניע זאַל דער גראָף ראַניקער, וועלכער דער ערעזידענט מאַשטשיצקי האט ערשט נים לאַנג געשאַנקען די 5 יאָהר טורמע, וואס ער האט נאָך געהאַט אָפּצוזיצן פאַר ערמאָרדען זיין שוואַגער לושאַנסקי. גראָף ראַניקי וועט אין דער פאַרלעזונג צעטיהען זיך צו בעוויזען, אַז ער איז נישט געווען דער מערדער פון זיין שוואַ־גער.

ארום מארד פון פרעזידענט ציגארסקי.

דעם 6. מאי קומט פאר דער פראצעס פון די מערדער.

(ו) די אויספאַרשונג נעגען די מער־דער פון פרעזידענט ציגאַרסקי האַלט בײַם סוף. אין צוויי טעג אַרום וועט דער אויספאַרשונגס־רוכטער ד"ר טויבע־שלאַק אויפשריטען די אַסטעמען אין גע־רוכט. עס ווערט גערעכנט, אַז דעם 4. צרשר דעם 5. מאי וועט דער פּראָצעס פאַרקומען אין שטאַאַר־גערוכט. נעווסקע וגעגעווענע אַרויסגעשטעלט צוזאַמען, צו דאס שטאַאַר־גערוכט. אויף דאס וועט דער אַרויסוויזען פאַר רוכטונג אין דער רוכטער־קאָמפּלעט וועט זיך אַנערקענען אַזאַ נישט־קאָמפּעטענט, וועט דער פּראָ־צעס אנהערבעשיקט ווערען אין אַ גע־עהנליך גערוכט.

דער אַרטיקעל 455 פון פערפלעכטונג־דען שטראַפע־קאָדעקס, וואס אויף זיין מיט וועלען געשטעלט ווערען די מער־דער וואַלעשעווסקי און רידזשאַקאָ זאַגט: דער שולדיגער אין מאָרד פון אַ מלוכה־בעאַמטען בעת'ן אַרפילען זיינע פליכ־טען, ווערט בעשטראַפט מיט שווערע

„Guttalin"
שוה-פּאַסטע בעסטע קוואַליטעט
ווי פאַר די מלחמה
Warszawa, Leszno 73, te 711.4-3.

א וועיסל-שווינדלער.

בעשווינדעלט סוחרים. — די פאליציי שיקט אַרום שמעק-בריעם נעגען איהם.

(ס) אַ נעווסקער הערש עהרליך, קאַנ־סטאַנטנער 13, האט זיך געשטעלט צו זיין פרעמד: ס. טויטשלבוים, פּעטרוסאווער 37, מיט אַ פּיטע. אין אַ יאָר זאַל איהם שע־נען עמיצען, וואס זאַל איהם געבען אַ גליאַה. ציליב דעם, וואס טויטשלבוים האט קיין געלד נישט געהאַט, האט ער אַרגעלעגט זיין פרעמד, אַז ער זאַל מיט איהם אויסגעקריגען צו אַ נעווסקע צינק, צו וועלכע ער וועט בעקומען געלד. זיי זענען בײַדע אַרויס צו איהם. צינקע האט זיי ערקלערט, אַז ער וועט באַרגען 40 יאָלער נעגען אַ וועקסעל, וועלכען עהר־לעך זאַל אויסשטעלען און טויטשלבוים זאַל זשרעבען. וועגן זיי האבען אויסגע־שמעלט דעם וועקסעל, האט זיי צינקע ערקלערט, אַז דערווייל האט ער נישט קיין געלד, נאָר ער קאָן זיי שאַפען, אויב זיי וועלען דעם וועקסעל אויבערלאַ־זען. זיי האבען דעם וועקסעל אויבערגע־לאָזט. צומאָרגענס, ווען עהרליך און גע־קומען נאָכ'ן געלד, האט ער זיי דער־וואוסט. אַז צינקע וואוינט שוין נישט מעהר אין דער וואוינונג.

געלטען האט עהרליך בשותפות מיט־געמהיל, אַז דער וועקסעל איז אַזאַל־באַר. ער האט וועגען דעם שווינדעל מיט־געטיילט דער פאַלוצע, וואס האט געגען דעם שווינדלער אַרויסגעשיקט שמעק־בריעף.

בעשטראפט א הויז-הירט

פאר נישט מאכען קיין רעמאנט.

(מ) דעם 12. אפריל האט דאס פרי־דענס-גערוכט בעשטראַפט דעם פּראָצעס פון הויז-הירט פון פּאַפּיאַניצער שאַסיע 60. וועלכער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען פאַר נישט אויספיהרען די פאַראָרדנונג פון דער וואוינונג-אונטערשעפונג צו פאַר־ריכטען די וואוינונג פון זיין לאַנדסמאַן. דאס גערוכט האט אויף 7 טעג אַרעסט.

פאר מלחמה'דיגע וועקסלען דארף מען צאהלען.

(א) אויף דער לעצטער זיצונג פון טאַגעס־אָרדענונג: אַסט בעם קרעדיט־גערוכט איז געשטאַנען אַ קלאַגע געוואָרען די בעטע פון הויל־הולם לאַנדאַו נעגען רבקה לאה לעכטמאַן־גערג, וועלכע האט אין יאָהר 1914 זיך שבאַרגט 15.660 רובל בײַ דער באַנק הויהולם לאַנדאַו.

דאס גערוכט האט די פרעמדזיע פון דער באַנק אָנגעגעבען פאַר בעריכטונג און בעשלאָסען, אַז רבקה לאה לעכטמאַן־בערג, וועלכע נאָט די כוטע זיך גע־באַרגט אויף בריעף אַ הויז, אויסשטעלונ־דיג וועקסלען, זאָל בעצאָהלען אַ סוכע פון 6,165 זל.

איז די נאהנטסטע טעג הויבט זיך אַז דרוקעז איז
„לאדזער טאגעבלאט"
א נייער
העכסט-אינטערעסאנטער און שפאנענדער
ראמאן
אין די כומענדיגע נומערען.
ז. ליינצעלהייטען

קופאן № 82

אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פון'ם דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.

גילמיג היינט מאנטאג, ד. 25 אפריל פון 8—9 אָוו.

דאס „סקאלא"-טעאטער מוז ווייטער בלייבען די היים פון דער יודישער טעאטער-קונסט אין לאדז!

דער ערשטער שריט צו דער אַקציע אויף צו פערגעזעלשאַפטליכען דאס יודישע טעאַטער אין אונזער שטאט איז געכאַפּט געוואָרען.

(:) עס פרעגט אונז צו קאָגען פעסט־שטעלען, צו די פראַגע, וואס איז בע־ריהרט געוואָרען דורך אונזער רעדאַק־טאר ישראל קאהאן און זיין צריכ־לעכע „וואס וועט פאַרט זיין מיט יודישען טעאַטער?", גערדוקט אין פרייטאג־נו־מער פון „לאדזער טאָגעבלאַט", איז שוין אַראָפּ פאַרגעקומען צו פאַרשטעהער פון אַרטיסטען־פאַראיין אין פּוילען, ה' יובילער, און אויף געלעגען 12 צו זונטאג אין האטעל „מאַנאַפּאל" צוזאַמענגערופען געוואָרען אַ ספּעציעלע בעראַטונג פון פאַרשטעהער פון ליטעראַ־טור- און זשורנאַליסטען־פאַראיין, פון די לאַדזער יודישע עראַקטיעס און פון די יודישע אַרטיסטען, כדי צו בעטראַכ־טען, וואס עס און נויטיג צו טון, צו חיובען דעם מצב פון יודישען טעאַטער אין פּוילען בכלל, בפרט אבער אין לאדז.

ה' יובילער האט געהאַלטען אַ קורצען רעפעראַט, און וועלכען ער האט אנגעזאָגט, אַז דער יודישער אַרטיסטען־פאַראיין אין פּוילען אַ רייה פראַגען, וואס זענען אונס געשטעלט געוואָרען וואס אנבעלאַנגט דער מיטהילף און דער אַק־ציע מצד דעם יודישען אַרטיסטען־פאַר־אין.

אונ'ס לויף פון דער דיסקוסיע איז אנ־געוויזען געוואָרען, אַז אויב די לאַדזער יודישע געזעלשאַפט וועט זיך בעצייטיגס נישט פאַראונטערשטרעכען מיט'ן גרויס פון יודישען טעאַטער אין לאדז, קאָן קומען צו אַזאַ לאַגע, אַז קיין יודיש טעאַ־טער וועט אין אונזער שטאט בכלל שוין נישט קאָנען זיין. עס האַנדעלט זיך, לאַדזער געזעלשאַפטלעכע אונסטיטוציעס געלטען זענען אנגעקומען בײַלייזרס־פאַראיין, פּעס־ריקאַווער אין דער גרוים־דאַרפאַ־מאַט 73, פון סוגס־דאַרפּוטאַט ד"ר ראַזענבלאַט, „מצו", וואַיוואָדא יאַש־משאַלס, דירעקטאָר פון שטאַטישען טעאַ־טער א. אנד.

א ברוך אין רעדאקציע.

געעהרטע רעדאַקציע „לאַדזער טאַ־געבלאַט"!

אין נאָמען פון אמת בעטען מיר אויך אָבצודרוקען אין אייער ווערטער צייטונג פאָלגענדע מישטילונג, פאַר וועלכע מיר דאַנקען אייך פאַראויס:

אַזוי ווי ס'איז צו אונז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אין די גלות-לענדער איז פּרעסידענטליכע געוואָרען אַ קול-קורא כלומרשע אין אונזער נאָמען, אונטערגע־שריבען דורך די רבנים קוק און זאָגען־מעלר און הרב מויפרוזשוב, אַז די עולי פּולין אין ארץ-ישראל וועגדען זיך צו אַלע יודען אין דער וועלט מיט אַ בקשה אונטערצושטיצען די גמילת חסדים-קאַסע, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען אין תל-אביב לטובת די נויטלעדענדע עולים מפולין—געפינען מיר מער אונזער חוב עפענטליך בעקאַנט צו מאַכען, אַז נישט קוקענדיג דערויף, האָט אונזער גמילת־חסדים-קאַסע גוטיגט זיך באַפּת אין אַ געהעריגע אונטערשטיצונג, כדי דער חיטער צו קאָנען העלפען די הונדערטער פער־זאָנען, וואָס ווענדען זיך כסדר צו אונז נאָך הילף—האָבען מיר אָבער אַזאַ אויפ־רוף נישט אַרויסגעלאָזט. מיר ערקלערען דעריבער עפענטליך, אַז מיר האָבען צו דעם עולי-קורא קיין שום שייכות נישט אין אונזער פעראיין, וואָס צעהלט איצט העכער 12000 (צוועלף טויזענד) רעגיס־טרירטע נפשות, טראָגט מפילא פאַר איהר קיין שום פעראַנטוואָרטליכקייט.

בברכת ציון מכ' התאחדות עולי פולניה בארץ ישראל

א. לערנער.

(תל-אביב רחוב יהודה הלוי 19).

מיר בעטען אַלע רעדאַקציעס איבער־צודרוקען די דאָזיגע מישטילונג.

פרעזידענט מאשטשיצקי קומט קייז לאדז אנהויב מאי.

(ו) מיטוואך פאַרטרט קען וואַרשא אַ כפּציעלע דעלעגאַציע פון דער אַנפיה־רונג פון 28. פּולק און פון דער לאַדזער שטאט-פערוואַלטונג מיט דעם פרעזעס פון שטאט-ראַט ד"ר פּילצא בראש. די דעלעגאַציע וועט אויפגענומען ווערען אויף אַ ספּעציעלער אויריעגע דורכ'ן מליכה-פרעזידענט מאַשטשיצקי, כדי צו פערבעטען אויהם אויף די פעשטיליקע־טען, וואס וועלען פאַרקומען אין אַנהויב מאי אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פאַהן־פּעשרונג פון פּולק. נאָכדעם, ווי די דע־לעגאַציע וועט צוריקקומען קען לאַדזי, וועט פעסטגעשטעלט ווערען דער ערגרעל־מיגער טערמין, ווען דער פרעזידענט וועט קומען אין אונזער שטאט. דער פרעזידענט זאָל ווילען בײַ אונז 2 טעג.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערען אין דער וואַרשאַווער אומגערעגטע אונטערגעגומען צו־גרייטונגען-אַרבעטען אויפצוגעבען דעם פרעזידענט. עס ווערט פאַרגעזעהען, אַז דער פרעזידענט וועט וואוינען אין די פּרעזידענטשע אַפּאַרטאַמענטען פון וואַרשאַווער אַפּאַרטאַמענטען.

לאנד-צוזאמענפאהר

פון שטאטישע דאקטוירים אין היגיענים אין לאדז

(ב) נעלטען האָ זיך בײַ אונז אין שטאט געעפענט דער 6. צוזאַמענפאהר פון שטאַטישע דאַקטוירים. צום צוזאַ־מענפאהר זענען געקומען די אנגעזע־הענסטע דאַקטוירים אין פּראָפעסאָרען פון אַלע צענטערען אין לאַנד. עס זענען אויך געקומען פאַרשטעהער פון אינזע־מיוניטעטערים און פון ערבעטס-מענס־מעריים.

וויצע-פרעזידענט וואַשוואַדזקי האט געעפענט די זיצונג מיט אַ רעדע, אין וועלכער ער האט אנגעוויזען אויף דער גרויסער בעדייטונג פון אַזאַ אַ רייה פאַרשלאָגען. צום סוף האט ער ערקלערט, אַז לעגאַמענטע וועט צוריקקומען קיין לאַדזי, וועט פעסטגעשטעלט ווערען דער ערגרעל־מיגער טערמין, ווען דער פרעזידענט וועט קומען אין אונזער שטאט. דער פרעזידענט זאָל ווילען בײַ אונז 2 טעג.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערען אין דער וואַרשאַווער אומגערעגטע אונטערגע־גומען צו־גרייטונגען-אַרבעטען דערמיט אויפצוגעבען דעם פרעזידענט. עס ווערט פאַרגעזעהען, אַז דער פרעזידענט וועט וואוינען אין די פּרעזידענטשע אַפּאַרטאַמענטען פון וואַרשאַווע־ראַ יאַשטשאַלט.

א ברוך אין רעדאקציע.

געעהרטע רעדאַקציע „לאַדזער טאַ־געבלאַט"!

אין נאָמען פון אמת בעטען מיר אויך אָבצודרוקען אין אייער ווערטער צייטונג מאָלגענדע מישטילונג, פאַר וועלכע מיר דאַנקען אייך פאַראויס:

אַזוי ווי ס'איז צו אונז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אין די גלות-לענדער איז פּרעסידענטליכע געוואָרען אַ קול-קורא כלומרשע אין אונזער נאָמען, אונטערגע־שריבען דורך די רבנים קוק און זאָגען־מעלר און הרב מויפרוזשוב, אַז די עולי פּולין אין ארץ-ישראל וועגדען זיך צו אַלע יודען אין דער וועלט מיט אַ בקשה אונטערצושטיצען די גמילת חסדים-קאַסע, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען אין תל-אביב לטובת די נויטלעדענדע עולים מפולין—געפינען מיר מער אונזער חוב עפענטליך בעקאַנט צו מאַכען, אַז נישט קוקענדיג דערויף, האָט אונזער גמילת־

קופאן № 82
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פון'ם דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילמיג היינט מאנטאג, ד. 25 אפריל פון 8—9 אָוו.

ביליג און גוט!

סטארט-חגגען . . . . 58.— זל.
קינדער-בעט מיט ניקל און שטק, מאטראץ — 65.
פעדר-בעט מיט וועינטלעך ווייס אדער ברוין — 15.
פארערט איבעראל!
פעלד-בעטען פון דער פירמע
„PALMA-PATENT"
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 31-85
הערם. פאר רעיעלקעט גאראנטירט. דעטייל.

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE · SWĘDZENIE

UŻYWA HEMORIN-KLAWE

בעקאנטמאכונג.

חסד של אמת ומנחמי אבלים איז לאדז

מאכט בעקאנט, אז זונטאג, ד׳ בהר, דעם 8-טען מאי ד. י. 6 א זייגער אחרנד קומט מער אין תראיינס-לאקאל, פיטריקאווער 34, די יעהרליכע

געגעראל-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) עפענען די פערזאמלונג. 2) וואהלען פון א פארזיצענדען. 3) קאסע- און טעטיגקייט-בעריכט. (5 בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע. 5) ענדערן די סטאטוטען. 6) בודזשעט אויפ׳ן יאהר 1927. 7) וואהלען פון א פערוואלטונג און א רעווי יאנס-קאמיסיע. 8) פרייע פארשלאגען

ביים נישט ערשיינען די געהעריגע צאהל מיטגלידער קומט די פערזאמלונג מער צום 2-טען טערמין זונטאג, ד׳ בחיקותי, דעם 15-טען מאי, 7 א זייגער אחרנד אין ענגלישען זאל, אל. 1-טער מאי 2, ביי יעדע צאהל מיטגלידער.

די פערוואלטונג.

בעמערקונג: ביי נישט ערשיינען די געהעריגע צאהל מיטגלידער צום 1-טען טערמין ווערט צום 2-טען טערמין ארויסגעשיקט ספעציעלע איינשריבס-קארטען צו די מיטגלידער פער פאסט. דער יעניגער וועלכער וועט די איינשריבס-קארטע נישט ערהאלטען קען רעקלאמירען אין פערזאנ-לאקאל ביז דעם דעם 13 מאי, 1 א זייגער מיטאג. גלייכצייטיג בעטען מיר צייטליך אויסצוצאהלען די שולדיגע בייטראגע אום נישט צו פערלירען וואהל-רעכט.

די פערוואלטונג.

שרייבט אייערע קרובים אין אמעריקא,

אז אייער לאנדסמאן ג. אייזנער, שטענדיגער ניו-יארקער קארעספאנדענט פון „לאדזער טאגעבלאט", האט נאך א לאנג-יעהריגער פראקטיק אין א ניו-יארקער באנק, געעפנט מער זיך אג׳אנטור פון די גרעסטע שיף-קומפאניעס און אז ער האט אויך בעקומען די ערלויבניש איבערצושיקען אמעריקאנער דאלאר קיין פולען און אנדערע לענדער.

גאנץ בעזונדערע אויפמערקזאמקייט וועט געשאנקען ווערען צו די לאדזער אין אמעריקא, וואס ווילען שיפקארטען אדער איבערשיקען אמעריקאנער דאלאר צו זייערע קרובים אין לאדז. מער זיי וועט אויך געמאכט ווערען א ספעציעל ביליגער פרייז.

ציי ערוואַרט איהר וועמען פון אמעריקא?

אויב איהר ערוואַרט א בעזוך פון אייערע קרובים, אדער פריינד אין אמעריקא, דאן שרייבט צו זיי. אז אויב זיי ווילען האבען א גוטע, בעקוועמע און שנעלע רייזע און דערצו נאך אין קרייז פון זייערע לאנדסלייט, אז זיי זאלען זיך וועגען זייער רייזע מיט איהם פערשטענדיגען. ער וועט מער זיי אויך בעזארגען אלע נויטיגע רייזע-דאקומענטען.

ציי זוכט איהר וועמען אין אמעריקא?

חען איהר ווילט וועמען עס איז געגיגען אין אמעריקא, וועל איך אייך אין דער הינזיכט בייהילפיג זיין. צו דעם צוועק וועט איהר מיר מיטזען צושיקען די אלטע אדרעסען פון די געזוכטע, ווי אויך 1 דאלאר אויף אויסגאבען אין צוזאמענהאנג מיט׳ן אויסזוכען אייערע קרובים, אדער פריינד.

דאקומענטען פון אמעריקא.

איך וועל אויך אויסארבייטען מער אייערע קרובים אין אמעריקא אלערליי פוילישע דאקומענטען און אקטען מיט די בעשטעטיגונג פון פוילי- שען קאנסול, ווי וועגען קויף און פערקויף, אלערליי בעמאלטעכטיגונגען א. ז. וו. אלעס וועט בעזארגט ווערען מער א ביליגען פרייז און מיט די גרעסטע פינקטליכקייט.

אלערליי פערזיכערונגען.

איך האב אויך בעקומען די אגענטור פון איינינע גרויסע פערזיכע- רונגס-געזעלשאפטען און בין דעריבער אין דער לאגע צו ערלעדיגען אלע אנגעלעגענהייטען אין צוזאמענהאנג מיט אלטע פערזיכערונגען, ווי אויך אין בעזארגען נייע פערזיכערונגס-פאליסעס.

פערשרייבט אייך מיין אדרעס און שיקט איבער דעם אנאנס צו אייערע קרובים אין אמעריקא:

Gustave Eisner
1133 BROADWAY
New York, n. y.

וויכטיג
פאר הערבאטשארניעס און מלעטשארניעס!

אין מיין נײַ-ערעפענטער צוקערניע פאלודניאווא 11 בעקומט מען אלערארט טשאסטעס און גישמאקהאפטע געבעקס אויף גינסטיגע בעדינגונגען און מעסיגע פרייזען.

הוכ״ר און דעטייל. ל. מאגעל, פאלודניאווא 11.

PIEGI

i ciemne plamy usuwa pewnie „Exphelidin", uznany od lat 20-tu. Świetne uznanie. Cena Zł. 8 Dr. Caspary & Co., Gdańsk.

Wysypka, liszaje, świerzbienie głowy i skóry znikają niezawodnie pod działaniem maści Terosan. Cena Zł. 7.—, Dr. Caspary & Co., Gdańsk.

דאנ-זאגונג.

איך דריק אויס מיין טיפסטען דאנק דעם ה׳ ד״ר אייכנער, זגערושער 11, פאר די גוטע בעהאנדלונג ביי די קראנקע פרוי ר. מאנדערקא, אלעקסאנדריסקא 6.

ד. שערמאן אלעקסאנדריסקא 13.

DOMY na obszarze w. m. Gdańska

Sprzedaje, stara się o pożyczkę, reguluje długi hipoteczne, przyjmuje inkaso komornego, udziela zaliczki na komorne, obejmuje zarząd

M. EHRLICH, Gdańsk.

Informacji udziela S. Altman, Narutowicza 30. 1663

№ 276/sp. „Stowarzyszenie „Przędza", Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi". Siedzibą spółdzielni jest Łódź, ul. Południowa 4. Członek zarządu Bencjon Rapoport zrzekł się swego mandatu, na jego miejsce powołano Abram Finkelszteina;

Wydział Rejestru Handlowego
Sądu Okręgowego
w Łodzi.

א הויז
פון 8 צימער אין קאלע

(ביי סאכאנאיוקא) איז צו פערקויפען. צו ערפאהרען ביי ווילהעלם גאלץ.

Dr. med. H. LEICHTER

מאנסטאנטינער 9, רוג זאכארניע
טעל. 49-66.

צאהן-כירורג

מפעצ. פון כירורגישע קרענקהייטען פון שפעצע- קעס, גומענס, רושענפלעס, צאהן-איבערלעגונג א. ז. וו.
יעמאן פון 5-1½ און פון 8-9 אר. זונטאג 11-2.

NERWOWI, NEURASTENICY

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennice, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymują bezpłatnie broszurę Dr. Weisego „Cierpienia nerwów" Dr. Gebhard & Co., Gdańsk. 842

Dr Feliks Bornstein

Cegielniana 4
מעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אקושער און פרויען-קראנק
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

Dr H. Spira-Bornsteinowa

Cegielniana 4
מעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אקושער און פרויען-קראנק
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

וויכטיג פאר דאמען!!!

מאכט איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די פלעכסטע היטע איבער- ארבייטע איך אויף נעגליך צו. נעדענקט די אדרעס:

23 זאוואדזקי 23

אין הויף, 2-טען אינגאנג, לינקס פארשער.

דער בעוואוסטער סאליגראף
ל. בערמאן

42 נארומאוויטשא 42
(דזיעלנא) וו. 8
נעמט אן שילדער אויף אויס שעהן לעדער און שנעל שרייבען אין לערג 15.1 זעץ

פאלא נעגרי

וואלט ביזין היינטיגען טאג געווען א בעשיידענע כאריסטקע פון וואַרשאווער באלעט, ווען זי וואלט נישט בענוצט דעם וואונדערבארען מיטעל

Cosmopolis

וועלכער ער פרישט דאס פנים, די הענד און דעם קערפער, געבענדיג די חויט אן׳אונ- פערגלייכליכער עלאסטישער און צערטליך סאמעטענער גלאטקייט.

„קאסמאפאליס" דאס איז נישט קיין קרעם, „קאסמאפאליס" דאס איז נישט קיין פאסטע צום פנים, „קאסמאפאליס" דאס איז א גאנץ נייע און ביז אהער נאך נישט געווענע זאך.

Roman Włodarski, Warszawa, Lubeckiego 5 :הויפט-סקלאד אויף פוילען

צו בעקומען אין די אפטייקען, אפטייק-סקלאדען און פערפומעריעס. פרייז זל. 2.50 פאר א שטיק. אין פאל ווען מען בעקומט נישט דארף מען זיך וועדען צום הויפט-סקלאד פאר פוילען. אויסוועדיגע הערם צוגעשיקט נאכ׳ן בעקומען פאראויס זל. 2.75 אדער 3.25 פאר נאכנאמע. היט זיך פאר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף איינגענער רעכנונג ווערט געוואונשען.

JASNIEJ SŁONCA
NAJLEPSZA ZAPRAWA DO PODŁÓG

פרישט אויף אבגענוצטע פאסארבקעס, לינאלע- אום און פארבט מאטענטאל ווייסע פארלאגעס אויף טאכאו און טונקעלען נוס-קאליר.

Zjednoczone Fabryki Maszyn
„UNIA"

dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc.
BYDGOSZCZ-WILCZAK
(די עלטסטע אין פוילען ספעציאל-מאשינען-מאבריק)
ליפערט אלס ספעציאליסטען:

קאמפלעטע איינריכטונגען פאר האלץ - בעארבייטונג.

מיט אנפראגען זיך צו ווענדען צום פערטרעטער:

Inżynier G. Praszkier,
Łódź, Zawadzka 16a
Tel. 27-52.

עלטערן!
פאר 3 זלאטיס אחאך

ווערט געלערנט מיט קינדער, וואס לערנען אין פאלקס-שולען: חומש, רש״י, נ״ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאריע, רעדען און שרייבען העברע- איש, אין יודישע בריף זעלבסט צוזאמענשטעלען, דורכן בעוואוסטן מעטאדאקע. הערעאישען לעהרער

י. ד. ראזענפעלד פל. וואלנאשטשי 6

קוקער אייניגע רעכטס 2 שטאק.

ס׳ווערן אויך אנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר אן.

„א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג!
„ערפאלג גאראנטירט!"

Dr. med, S. Kantor

ספעציאליסט פאר חויט- ווענערישע, און האר- קראנקהייטען. רפנטגען- און הייל-ליכט-קאבינעט

פיעטריקאווער 44, רוג עוואנגעליצקא
טעלעפאן 29-45.

נעמט אן: פון 8—2 און פון 6—8 פאר פרויען
א בעזונדער וואַרטע-צימער — פון 5—6 נאכם.
נעמט אן אין דער לעטשניצע „סאניטאס"
ציגעל-גאס 29 פון 2—4.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז מער

מעבעל

ווי אנדערע, פעלצען, ניי-מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו
צאהלט די העכסטע פרייזען

א. וויליצמאן נארוטאוויטש 19 (דזיעלנא)

אין מעבעל-געשעפט (פריה.-וואוג.) שטנקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פערש. געגוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פארוואס לויפט יעדער אין ביורא פיעטרי- קאווער 17? ואמרת אליו, זאלסט דו איהם זאגען, אז אין דעם ביורא פיעטרי- קאווער 17, דורכנאנג (זאכאדניא 52) ווערט לויט׳ן אוסטאו געריכטעטער ערלע- דיגט אלערלי ביטעם, קלאוזולעס זא- בעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפזיציעס, אד- וואלאניעס, רעקורסען — וועגען אנ- צעסיעס, פעטער אין קאמיטער.-זשאנדו, ביטעס אין אלע פאליצי-בעצירקען, שות- פות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזעס, אקטען דארא- וויינעס, קארנע ספראוועס, וי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

שנעל, רעיעל און ביליג.

מיט אכטונג ר. מאגעלא רעכטסקאנסולענט
פיעטריקאווער 17, זאכאדניא 52.

טיכטיגע אגענטען

אין אינקאסענטען צו פערקויפען זיגגערס ניי-מאשינען ווערען פון זאפארט געזוכט.

צו ערפאהרען ביי דער פירמע „זיגגער", גערסקא 56, צו ווענדען זיך צו ה׳ י. בעלסע פון 9—1 מיטאג.

אבאנאמענטס-פרייז: פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין פראנקרייך און בעל- גיען—20 פראנק, אין אנדערע לענדער—1,25 דאלאר. אנאנסען-פרייז: פאר א מילימעטער-שורה פאר׳ן פעקסט 16 גרעשען, פרעמדע 24 גר., אין טעקסט 40 גר., פרעמדע. פאר אויסלענדישע אגענטען 100% טעערער אויסער דער שטאט—מיט 50% טעערער. פון די פרעמ

Redaktor-wydawca: B. Hamburski. Tłoczna B. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 18.